

РЕЄСТРАЦІЙНА ФОРМА

№	Назва поля	Вміст поля
1.	Назва роботи	Магістерська робота
2.	УДК	657.42:662.7
3.	Автор (ПІБ)	Полякова Тетяна Віталіївна
4.	Дата захисту (рік, місяць, день)	
5.	Факультет (ННІ)	Економічний
6.	Кафедра (шифр, назва)	11.05 – Обліку та оподаткування
7.	Спеціальність	071 «Облік і оподаткування»
8.	Спеціалізація	
9.	Програма підготовки	Облік і аудит
10.	Форма навчання	Денна
11.	Магістерська програма	Облік, контроль, аналіз і оподаткування діяльності суб'єктів господарювання
12.	Тема випускної магістерської роботи	Облік і контроль палива та шляхи його раціонального використання
13.	Керівник (ПІБ, науковий ступінь, вчене звання)	Дерез'янко Світлана Іванівна, к. е. н., доцент
14.	Консультант	
15.	Ключові слова (до 10 слів)	Облік, аудит, паливо, пальне, запаси, оцінка, інвентаризація
16.	Анотація (до 300 символів)	Магістерська робота присвячена питанням обліку аналізу, внутрішньому контролю та аудиту палива. На теоретичному рівні розкрито економічну суть, класифікацію, оцінку запасів, палива, питання аналізу і контролю запасів, в тому числі палива, питання їх аудиту. На практичному аспекті розглянуто організаційно-економічну характеристику дослідженого підприємства, первинний та синтетичний облік палива, розкриття даних в звітності, дано оцінку ефективності системи обліку і внутрішнього контролю, визначено аудиторський ризик та суттєвість помилок.

Форма подання переліку додаткових матеріалів

№	Назва поля	Вміст поля
1	Презентація	.pps
2		

*подається одночасно з магістерською роботою в електронному та паперовому вигляді, підписана керівником магістерської роботи;

** готує керівник магістерської роботи.

Керівник магістерської роботи

(підпис) (ПІБ)

НУБІП України

НУБІП України

МАГІСТЕРСЬКА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

11.05 - МР. 1738 "С" 2020.11.12. 006. ПЗ

ПОЛЯКОВОЇ ТЕТЯНИ ВІТАЛІВНИ

2021 р.

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**
Економічний факультет

УДК 657.42:662.7

ПОГОДЖЕНО **ДОПУСКАЄТЬСЯ ДО ЗАХИСТУ**
Декан економічного факультету Завідувач кафедри обліку та оподаткування

(підпис)

Діброва А.Д.

(підпис)

Гуцаленко Л.В.

" " 2021р. " " 2021р.
МАГІСТЕРСЬКА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему
" **Облік і контроль палива та шляхи його раціонального використання** "

Спеціальність

071 – "Облік і оподаткування"

Освітня програма Облік і аудит
Орієнтація освітньої програми освітньо – професійна

Гарант освітньої програми

Д.е.н., професор

(науковий ступінь та вчене звання)

Калюга Є.В.

(підпис)

(ПІБ)

Керівник

магістерської

кваліфікаційної
роботи

к.е.н., доцент

(науковий ступінь та вчене звання)

Дерев'янка С.І.

(підпис)

(ПІБ)

Виконала Полякова Т.В.
(підпис) (ПІБ студента)

Київ – 2021

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
Економічний факультет

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри обліку та оподаткування

д.е.н., проф. _____ Калюга Є.В.

2020р.

ЗАВДАННЯ

до виконання магістерської кваліфікаційної роботи студентці

Поляковій Тетяні Віталіївні

(прізвище, ім'я, по-батькові)

Спеціальність 071 - "Облік і оподаткування"

Освітня програма Облік і аудит

Орієнтація освітньої програми освітньо - професійна

Тема магістерської роботи: «Облік і контроль палива та шляхи його раціонального використання»

Затверджена наказом ректора НУБіП України від "12" листопада 2020 р. №1738 «С»
Термін подання завершеної роботи на кафедру

Вихідні дані до магістерської кваліфікаційної роботи: законодавча та нормативна база з питань обліку та аудиту палива, наукові праці вітчизняних та зарубіжних вчених, дані обліку та звітності досліджуваного підприємства

Вихідні дані до магістерської кваліфікаційної роботи:

Перелік питань, що підлягають дослідженню:

1. Економічна сутність, класифікація та оцінка запасів
2. Організація та методика обліку палива
3. Аналіз та внутрішній контроль в управлінні запасами, в тому числі паливом, аудит палива

Перелік графічного матеріалу: таблиці, рисунки, схеми

Дата видачі завдання "13" листопада 2020 р.

Керівник магістерської
кваліфікаційної роботи

Дерев'янка С.І.

Завдання прийняла до виконання

Полякова Т. В.

НУБІП України

Реферат
на здобуття освітнього ступеня «Магістр» за темою
«Облік і контроль палива та шляхи його раціонального використання»

Проведене дослідження базувалося на практичних матеріалах Товариства з обмеженою відповідальністю «Агропайм-Холдинг» за 2018-2020 роки.

У вступі даної роботи наведено актуальність обраної теми, мету, завдання, предмет, об'єкт, використані методи дослідження. Зазначені праці автора, джерела інформації, які були використані при підготовці роботи, а також короткий огляд структури роботи.

Основна частина роботи розділена на три розділи у яких було висвітлено такі питання як економічний зміст запасів, їх класифікація, визнання та оцінка, проведено організаційно-економічну характеристику обраного підприємства.

Висвітлено питання первинного, аналітичного, синтетичного обліку, відображення предмету дослідження в фінансовій звітності, пропозиції з вдосконалення обліку запасів та палива у тому числі та прийняття управлінських рішень.

Значне місце в роботі відведено організаційним аспектам та методичним засадам аналізу та внутрішнього контролю запасів і палива підприємства, а також узагальнення матеріалів аналізу та внутрішнього контролю для прийняття управлінських рішень щодо оптимізації їх використання.

У висновках магістерської роботи узагальнено отримані результати дослідження.

КЛЮЧОВІ СЛОВА: Облік, аудит, паливо, нальне, запаси, оцінка, інвентаризація.

НУБІП України

НУБІП України

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1 ЕКОНОМІЧНИЙ ЗМІСТ, КЛАСИФІКАЦІЯ ТА ОЦІНКА ЗАПАСІВ	6
1.1. Економічний зміст категорії «Запаси»	6
1.2. Класифікація та оцінка запасів	9
1.3. Застосування міжнародних стандартів обліку та їх вплив на контроль-аналітичне забезпечення управління запасами	13
Висновки до розділу 1	15
РОЗДІЛ 2 ОРГАНІЗАЦІЯ ТА МЕТОДИКА ОБЛІКУ ПАЛИВА	17
2.1. Організаційно-економічна характеристика ТОВ «Агропрайм Холдинг»	17
2.2. Первинний облік палива	22
2.3. Синтетичний та аналітичний облік палива	24
2.4. Відображення палива в звітності підприємства	28
2.5. Використання прикладного програмного забезпечення в обліку запасів та палива	29
Висновки до розділу 2	31
РОЗДІЛ 3 АНАЛІЗ ТА ВНУТРІШНІЙ КОНТРОЛЬ В УПРАВЛІННІ ЗАПАСІВ, В ТОМУ ЧИСЛІ ПАЛИВОМ, АУДИТ ПАЛИВА	35
3.1. Методичні прийоми аналізу та внутрішнього контролю (аудиту) запасів, в тому числі палива	35
3.2. Аналіз ефективності використання запасів, в тому числі ПММ на підприємстві ТОВ «Агропрайм Холдинг»	40
3.3. Внутрішньогосподарський контроль (аудит) за паливом	44
3.4. Узагальнення матеріалів аналізу, внутрішнього контролю й аудиту для прийняття управлінських рішень з раціонального використання палива	49
Висновки до розділу 3	51
ВИСНОВКИ	54
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	59

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

ВСТУП

У структурі матеріальної бази значну частину активів підприємства становлять паливно-мастильні матеріали (далі — ПММ), які займають особливу ділянку в складі витрат підприємств різних сфер діяльності. Нині основним споживачем палива є сільськогосподарська техніка. Підприємства аграрного сектору щороку споживають тисячі тонн нафтопродуктів, тому витрати на їх закупівлю становлять значну частину собівартості сільськогосподарського виробництва.

Для цього необхідна повна і достовірна інформація про наявність і рух товарно-матеріальних цінностей, що забезпечується належним чином організованим обліковим процесом. Паливно-мастильні матеріали відносяться до специфічної статті витрат при використанні автомобільного транспорту, яка становить значну частку загальних витрат, оскільки ціни на паливо мають тенденцію до зростання. ПММ, зазвичай, розглядаються як частина обліку та контролю запасів, але вони мають істотні особливості.

Тому ефективне використання ПММ є головним чинником зростання виробництва. З цієї причини дуже важливо приділяти пильну увагу нарахуванню витрат і споживання палива, зберігання, реалізації та аудиту паливно-мастильних матеріалів.

У спеціалізованій літературі паливно-мастильні матеріали не розглядаються як окремі статті обліку. Питанню обліку ПММ присвячено ряд публікацій таких українських вчених як: Л.К. Сук, Н.М. Ткаченко, Ф.Ф. Бугинець, В.П. Завгородній, П.Т. Саблук, М.Ф. Огійчук, Н.М. Малюга, В.Г. Швець, П.Л. Сук, С.Ф. Голов, та інші. Але ще існує низка проблем в організації і методиці обліку палива, які потребують подальших досліджень.

Мета магістерської роботи – показати методологію обліку, контролю та аудиту палива у складі запасів, внести пропозиції щодо покращення та знайти резерви для підвищення ефективності та раціональності використання палива.

Основні завдання роботи:

НУБІП УКРАЇНИ

- з'ясувати економічний зміст запасів та їх класифікацію;
- оцінити та охарактеризувати методи обліку запасів;
- визначити порядок документування подій, пов'язаних з рухом палива;

- аналіз нормативно-правової бази та технічної літератури з обліку та

аудиту палива;

НУБІП УКРАЇНИ

- визначити організаційно-економічні характеристики ТОВ «Агропрайм Холдинг»;

- описати організацію документообігу з надходження, вибуття палива на

підприємстві;

НУБІП УКРАЇНИ

- вказати особливості аудиту палива та ефективність використання ПММ.

Предметом дослідження даної роботи є первинний, аналітичний та синтетичний облік, аудит і контроль палива, а також фінансова звітність ТОВ

«Агропрайм Холдинг».

НУБІП УКРАЇНИ

Об'єктом магістерської роботи є паливо, що використовується ТОВ «Агропрайм Холдинг» у господарській діяльності.

При написанні магістерської роботи використовувалися загальнонаукові та емпіричні методи дослідження. Як основні методи дослідження в дипломній роботі було використано системний підхід до вивчення економічних процесів у

НУБІП УКРАЇНИ

їх взаємозв'язку та взаємозалежності з урахуванням причинно-наслідкових зв'язків, аналіз, класифікація, опис тощо.

Інформаційною базою роботи є наукові джерела вітчизняних і зарубіжних

авторів, що присвячені обліку та контролю руху палива, законодавчі акти, звітність, реєстри бухгалтерського обліку та організаційно-розпорядчі матеріали ТОВ «Агропрайм Холдинг», Інтернет-ресурси.

НУБІП УКРАЇНИ

Також використовувалися такі опубліковані автором магістерської роботи наукові статті та тези: «Проблемні аспекти розвитку бухгалтерського обліку в

НУБІП УКРАЇНИ

сучасних умовах нестабільності економічного середовища», «Місце обліку і контролю в управлінні сучасними аграрними формуваннями», «Порівняння вітчизняного і зарубіжного обліку запасів», «Організація обліку паливно-мастильних матеріалів: розрахунки за талонами», «Особливості обліку

паливно-мастильних матеріалів», «До питання удосконалення обліку та контролю пального в умовах застосування сучасних систем GPS/GPRS», «Облік списання паливно-мастильних матеріалів», «Облік виробничих запасів за

П(С)БО ТА МСБО: порівняльна характеристика», «Реєстрація акцизних складів у разі зберігання пального понад встановлені обсяги», «Правове регулювання виробництва та використання біопалива».

Структура магістерської роботи, визначена метою і завданнями, включає в себе вступ, три розділи, висновки, список використаних джерел та додатки.

Загальна кількість сторінок в роботі складає 130 . Основна частина займає сторінок 65. Магістерська робота включає в себе 9 таблиць, 5 рисунків, 27 додатків та 69 використаних джерел.

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

РОЗДІЛ 1 ЕКОНОМІЧНИЙ ЗМІСТ, КЛАСИФІКАЦІЯ ТА ОЦІНКА ЗАПАСІВ

1.1. Економічний зміст категорії «Запаси»

Для ведення бізнесу компанії усіх форм власності та галузей використовують виробничі запаси, які є найважливішою і значною частиною майна підприємства. Вони займають особливе місце в складі активів і домінуюче положення в структурі витрат компанії різних сфер. Запаси є складовою частиною групи матеріальних ресурсів, що складають економічні ресурси.

Облік запасів, у тому числі палива, регламентується Положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 9 "Запаси", в якому зазначено, що «запаси – це активи, які використовуються компанією для перепродажу, у виробництві для перепродажу продукту або в процесі виробництва продукції (робіт, послуг) і для управління виробництвом» [20].

Проте в більшості літературних джерел запаси визначають як матеріально-виробничі ресурси залежно від того, яку позицію розглядають: економічний чи бухгалтерський підхід.

Наприклад, П. В. Круш визначає виробничі запаси як важливі та необхідні для забезпечення процесу виробництва сировини, основних і допоміжних матеріалів, палива, тари, запасних частин та інструменту [3].

«Економічна енциклопедія» дає таке визначення: «Запаси — це частина оборотних коштів підприємства, яка бере участь у виробничому процесі» [10].

За словами І.М. Бойчика, це є робоче обладнання та предмети, які ще не входять у виробничий процес і перебувають у діяльності підприємства як запаси [28].

Місце виробничих запасів у складі економічних ресурсів показано на рис.

1.1.

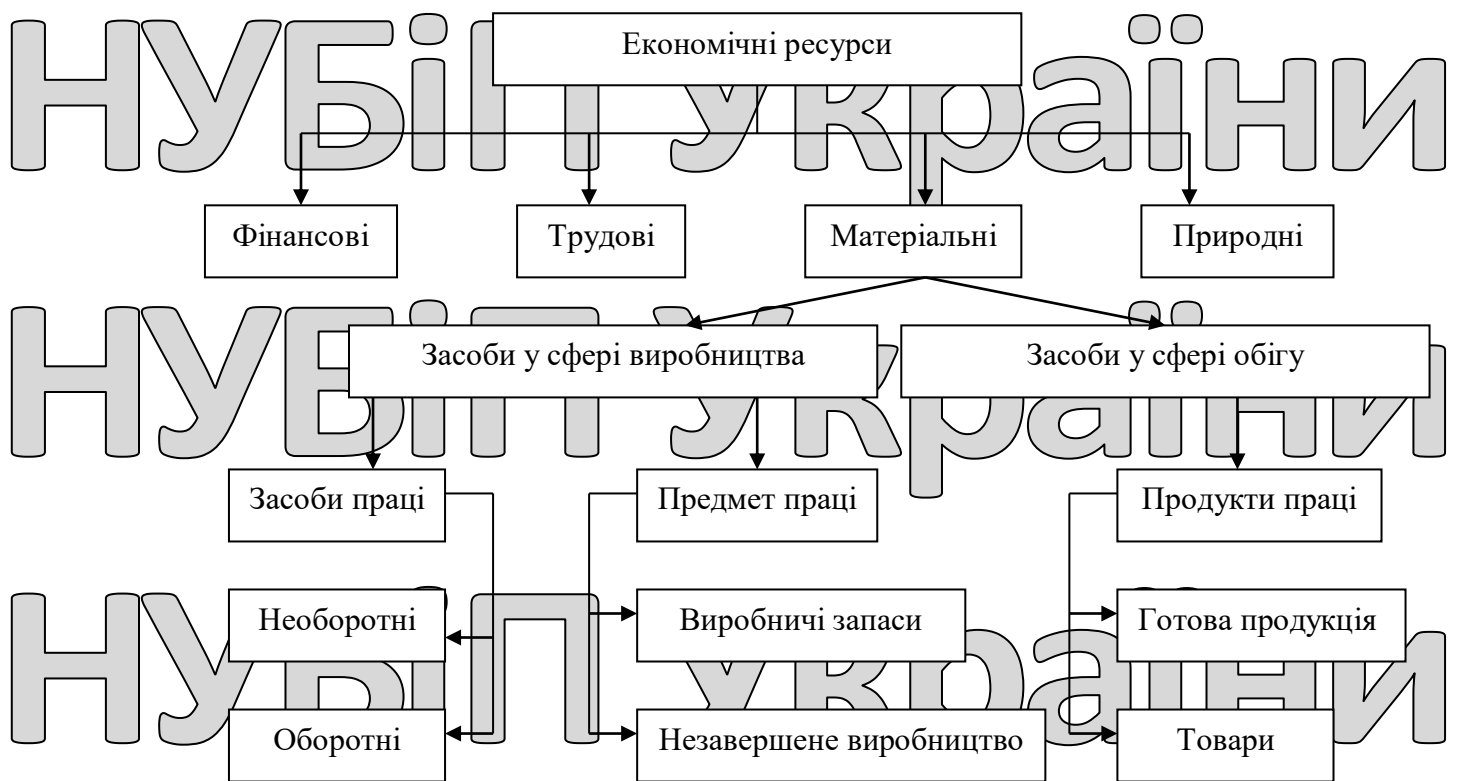

Рис. 1.1. Місце виробничих запасів у складі економічних ресурсів [5]

Після аналізу літератури були сформовані такі основні завдання обліку запасів:

- своєчасна реєстрація господарських операцій, пов'язаних з їх рухом;
- оцінка запасів у момент їх надходження та наявності;
- уточнення залишків на складах і незавершеного виробництва;
- інвентаризація для виявлення перевищення та втрати вартості;
- контроль за цільовим використанням запасів.

Категорія «Запаси» містить такі елементи:

- сировина, основні матеріали, допоміжні матеріали, комплектуючі, паливо та інші матеріальні цінності;
- незавершене виробництво;
- готова продукція;
- товари, які компанія придбала для перепродажу;
- малоцінні та швидкозношувані товари;
- поточні біологічні активи та сільськогосподарська продукція [9].

Тепер рекомендується дати визначення терміну «паливно-мастильні матеріали». Паливно-мастильні матеріали - це бензин, дизельне паливо, і тракторні маела, стиснений і зріджений газ, а також інші технічні та спеціальні рідини, які використовуються в експлуатації транспортних засобів. Слід

зазначити, що термін «паливно-мастильні матеріали» юридично не закріплений в нормативних актах. Наприклад, «паливо» — це загальний термін для матеріалів, що використовуються як джерело енергії, а «мастило» — це пластик, загущене масло, яке використовується для зменшення тертя, збереження продуктів і ущільнення [11].

У листі від 14.12.2007 р. № 8727 Державний комітет України з питань регуляторної політики та підприємництва заявляє, що термін «паливно-мастильні матеріали» охоплює всі види паливно-мастильних матеріалів, масел та інших речовин, виготовлених або частково виготовлених з них.

Темою обліку палива в різний час цікавилися економісти М. Головін, А. Базилюк, М. Ковенко, Г. Бикова, О. Бондаренко, М. Корінько, Ф. Бутинєць, О. Вітківська, Л. Мігунова, О. Волошина, І. Голошевич, Р. Грачова, М. Зінковський, Ю. Ковтарьова, О. Короп, Н. Кохтенко, С. Лук'янцова, О. Малишкін, В. Семенова, Г. Синиця, О. Снісар, Г. Титаренко, Ю. Клиженко та ін.

Снісар О. запропонував таке визначення: «ПММ — це оборотні засоби у вигляді різноманітних паливно-мастильних матеріалів та інших нафтопродуктів, які належать підприємству та використовуються у виробничих процесах, робочих процесах чи послугах» [27].

Як можна побачити, запаси відіграють важливу роль у процесі виробництва, тому слід подбати про чітке спостереження за їх рухом, а саме надходженням, переміщенням та вибуттям, для того, щоб уникнути можливості змішування кількості та вартості різних номенклатур, щоб не відбулися пересортиця та нестачі деяких матеріалів. Склади для зберігання повинні бути належним чином підготовлені та надійно захищені від неухання або крадіжок

матеріалів. Кожен з них повинен мати відповідний код (номер), який повинен бути зазначений у всіх первинних документах.

1.2. Класифікація та оцінка запасів

Класифікація кожної господарської операції є важливою, тому що від неї буде залежати правильне її відображення. Основна класифікація запасів встановлена законом, а саме Планом рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій. Отже, детальніше зупинимося на ній і проаналізуємо об'єкти, які відносять на рахунок 20 «Виробничі запаси», якими є.

- 201 - Сировина й матеріали;
- 202 - Купівельні напівфабрикати та комплектуючі вироби;
- 203 - Паливо (усі види пального, а також сплачені талони на бензин);
- 204 - Тарні матеріали;
- 205 - Будівельні матеріали;
- 206 - Матеріали, передані в переробку;
- 207 - Запасні частини;
- 208 - Матеріали сільськогосподарського призначення;
- 209 - Інші матеріали [20].

При класифікації виробничих запасів компаній за галузевими ознаками слід враховувати специфіку їх виробництва. Для сільськогосподарських робіт доцільно поділяти допоміжні матеріали для виробництва, які прямо беруть участь у виробничому процесі, і допоміжні матеріали, які не задіяні у виробничому процесі, але забезпечити його виконання, що призводить до використання додаткових аналітичних субрахунків (рис. 1.2).

Деталізація окремих субрахунків стосовно обліку виробничих запасів дасть змогу спростити отримання бухгалтерської інформації про їх ефективне використання у процесі виробництва.

Для обліку запасів в умовах економічної реформи актуальною стає класифікація, яка пов'язана з необхідністю отримання достовірної та точної інформації, а тому важливою є їх науково обгрунтована класифікація, представлена в додатку А.1.

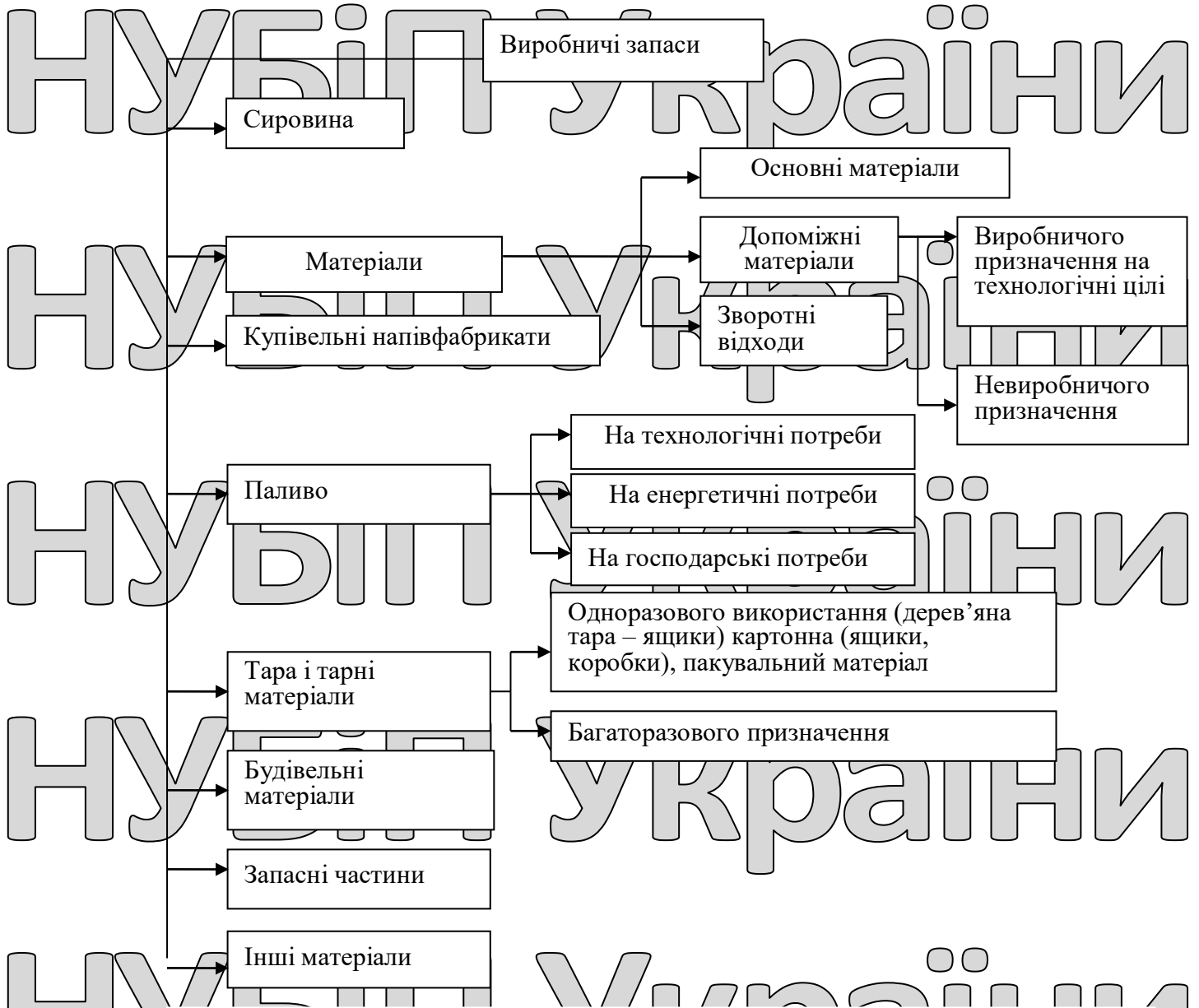

Рис.1.2 Класифікація виробничих запасів [23]

Запаси в обліку оцінюються окремо на етапі їх надходження, вибуття або зберігання. Методи оцінки, передбачені П(С)БО 9 "Запаси", представлені на рисунку 1.3.

Запаси відображаються за первісною вартістю. Згідно з П(С)БО 9, первісною вартістю товарно-матеріальних цінностей, придбаних за плату, є вартість, яка складається з таких фактичних витрат:

- сплачені суми за договором постачальнику (продавцю) за мінусом непрямих податків;
- митні платежі;
- непрямі податки, які пов'язані з придбанням запасів і не були відшкодовані підприємству;
- транспортні та заготівельні витрати;
- інші витрати, які прямо пов'язані з придбанням запасів та доведенням до придатного стану для використання у планових цілях [20].

Оцінка запасів відповідно до П(С)БО 9 «Запаси»

Оцінка при надходженні:

- Первісна вартість;
- Фактичні витрати;
- Виробнича собівартість, яка визначається за П(С)БО 16 «Витрати»
- Справедлива вартість;
- Балансова вартість.

Оцінка при вибутті:

- ідентифікована собівартість;
- середньозважена собівартість;
- собівартість перших за часом надходження (ФІФО);
- нормативних затрат;
- ціна продажу.

Оцінка на дату балансу:

- первісна вартість;
- ниста вартість реалізації.

Рис. 1.3 Оцінка запасів відповідно до П(С)БО 9 «Запаси»

Способи формування початкової вартості залежно від способів формування запасів наведено в додатку А.2.

Існує багато ситуацій, в яких спіеуються запаси: випуск у виробничий процес, крадіжка, продаж, пошкодження, передача до статутного капіталу іншого підприємства тощо.

Відповідно до П(С)БО 9 «Запаси», запаси, якщо такі є, оцінюються за допомогою одного з таких методів: ідентифікованої собівартості відповідної

одиниці запасів; ФІФО; середньозваженої собівартості; нормативних затрат; ціни продажу [43].

В ТОВ «Агропрайм Холдинг» оцінка запасів здійснюється за методом ФІФО, тож почнемо з цього.

Метод ФІФО заснований на припущенні, що запаси використовуються в тому порядку, в якому вони отримані компанією, тобто в порядку їх отримання. Іншими словами товарно-матеріальні цінності, які перші вводяться в виробництво (продаж та інше вибуття), оцінюються за вартістю запасів, які надійшли першими [25].

Методом ідентифікованої собівартості передбачає, що будь-який вид запасів обліковується та амортизується за собівартістю на момент придбання. Таким чином, запаси та послуги для спеціальних замовлень і проектів, а також незамінні запаси оцінюються відповідно до ПСБО 9.

Метод середньозваженої собівартості ґрунтується на припущенні, що за різних цін на запаси визначається середня ціна, за якою списується вартість запасів. Отже, оцінка за цим методом здійснюється для кожної одиниці зберігання шляхом ділення загальної вартості запасів на початок звітного періоду та вартості, отриманої за звітний період, на загальну інвентаризацію запасів на початок звітного періоду, звітний період та їх утримання протягом звітного періоду.

Метод оцінювання за нормативними витратами передбачає використання визначеної підприємством собівартості одиниці продукції з урахуванням нормального використання запасів, робочої сили, виробничих потужностей та поточних цін [34].

Методика оцінки за цінами продажу типова для роздрібною торгівлі і використовує середній відсоток роздрібною націнки. Розмір торгової премії - це добуток вартості продажу та середнього відсотка торгової премії, який отримують шляхом ділення суми торгової премії на початок звітного періоду та торгової націнки від вартості продажу, отриманої протягом звітного періоду. звітного періоду до реалізаційної вартості запасів на початок звітного періоду.

Паливно-мастильні матеріали нараховуються за фактичною вартістю пального, використаного під час експлуатації транспортного засобу, але з урахуванням норм витрат. Інакше кажучи, порівняти цільові та фактичні витрати при списанні паливно-мастильних матеріалів в бухгалтерському обліку. Якщо фактичне споживання перевищує норму, слід з'ясувати причини цього [25].

Але підприємство може регулювати встановлену витрату палива у встановлених межах, залежно від умов експлуатації транспортного засобу. Для цього використовуються поправочні коефіцієнти. Наприклад, у холодну погоду споживання палива збільшується залежно від фактичної температури навколишнього середовища, якщо транспортні засоби доводиться часто зупиняти.

1.3. Застосування міжнародних стандартів обліку та їх вплив на контрольньо-аналітичне забезпечення управління запасами

Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку (МСБО) все частіше використовуються в Україні не лише компаніями, які зобов'язані звітувати за цими стандартами, а й на добровільних засадах. Рано чи пізно ми побачимо необхідність їх застосування в звичайній практиці.

Визначення «запаси» в МСБО 2 значною мірою відповідає визначенню запасів у П(С)БО 9, тобто запаси – це активи, які: а) утримуються для продажу під час звичайної діяльності; б) виробляються саме для цього продажу; або в) у вигляді основних або допоміжних матеріалів для споживання у процесі виробництва або при наданні послуг [14].

Після аналізу обсягу перевірених документів було визначено, що МСБО 2 «Запаси» застосовується до всіх запасів, за винятком: а) поточних будівельних контрактів, включаючи контракти на надання послуг, що безпосередньо пов'язані; б) фінансові інструменти; та с) біологічні активи, пов'язані з

сільськогосподарською діяльністю та сільськогосподарською продукцією на момент збирання врожаю [14]

МСБО 2 «Запаси» вимагає, щоб загальна балансова вартість запасів та балансова вартість відповідно до класифікацій, що застосовуються до підприємства, були розкриті у фінансовій звітності.

Важливою передумовою обліку запасів є їх оцінка, яка впливає на визначення собівартості продукції. Ця тема є особливо актуальною в сучасних економічних умовах, коли ринкові ціни на товарно-матеріальні запаси постійно змінюються і загалом зростають. Вибір методу оцінки запасів має ґрунтуватися на потребах користувачів облікової інформації.

Відповідно до П(С)БО 9, запаси оцінюються у трьох випадках: на момент придбання, вибуття та на дату балансу. Якщо розглядати альтернативні підходи до оцінки запасів за національними та міжнародними стандартами бухгалтерського обліку (табл. 1.1), то можна стверджувати, що існують певні невідповідності у формуванні вхідних і вихідних значень на дату балансу [25].

Відмінності в обліку запасів за міжнародними та національними стандартами відображаються також у тому, що при купівлі запасів за МСФЗ у разі значної девальвації курсові різниці без відсотка за позикою враховуються у витратах на їх придбання. У П(С)БО 9 нічого не сказано про курсові різниці.

Таблиця 1.1

Порівняння МСБО 2 і П(С)БО 9 щодо формування вартості запасів

Ознака	П(С)БО 9 «Запаси» [20]	М(С)БО 2 «Запаси» [14]
Оцінка запасів при вибутті	Собівартість перших за часом надходження запасів (ФІФО), ідентифікована собівартість, середньозважена собівартість, нормативні затрати, ціна продажу	Можливий метод ЛІФО
Оцінка запасів на дату балансу	Найнижча з двох оцінок: собівартість або чиста вартість реалізації.	Чиста вартість реалізації

Оцінка запасів при Надходженні	Собівартість складають такі витрати: 1) при закупівлі у постачальника: суми, сплачені постачальнику (продавцю) згідно з договором, за вирахуванням непрямих податків; розмір ввізного мита; суми непрямих податків, пов'язаних з придбанням товарно-матеріальних цінностей, які не підлягають поверненню підприємству; Витрати на транспортування та закупівлю; Інші витрати; 2) для виробництва власних ресурсів: витрати, що формують собівартість виробництва, визначені П (С) БО 16 «витрати»; 3) при безоплатній купівлі: справедлива вартість; 4) при обміні на аналогічні активи: балансова вартість переданих акцій; 5) при отриманні різнорідних активів: справедлива вартість отриманих запасів.	Продовження табл. 1.1 Собівартість складають такі витрати: 1) Витрати придбання: покупна вартість; Мита та інші податки; Транспортні витрати; вартість вантажно-розвантажувальних робіт та інші витрати. 2) витрати на переробку: витрати, що безпосередньо відносяться до виробничої одиниці; 3) інші витрати. Інші витрати, понесені при доставці в їхнє поточне місце розташування, розпакування та переміщення в їхній поточний стан.
--------------------------------	---	---

Для компанії важливо використовувати комп'ютеризовану технологію.

Точна інформація про характер, якість і технічні характеристики запасів дозволяє так само легко використовувати будь-який із методів оцінки запасів з мінімумом праці та часу.

Висновки до розділу 1

Облік запасів, у тому числі палива, регулюється П(С)БО 9 «Запаси», в якому зазначено, що «запаси – це активи, що утримуються компанією для перепродажу, у виробництві для перепродажу продукту або в процесі виробництва і для управління виробництвом» [20].

Паливно-мастильні матеріали – це бензин, дизельне паливо, дизельне паливо і тракторні масла, стиснений і зріджений газ, а також інші технічні та спеціальні рідини, які використовуються в експлуатації транспортних засобів.

Слід зазначити, що термін «паливно-мастильні матеріали» юридично не закріплений в нормативних актах.

При класифікації промислових запасів компанії за галузевими ознаками слід враховувати специфіку їх виробництва. Для сільськогосподарських робіт

рекомендується поділяти допоміжні матеріали на допоміжні матеріали, які безпосередньо беруть участь у виробничому процесі, і допоміжні матеріали, які не беруть участь у процесі виробництва.

Запаси обліковуються на всіх етапах їх надходження, вибуття або зберігання. Відповідно до П(С)БО 9 «Запаси», запаси, якщо такі є, оцінюються за допомогою одного з таких методів: ідентифікованої собівартості відповідної одиниці запасів; ФІФО; середньозваженої собівартості; нормативних затрат; ціни продажу [25].

Визначення запасів у МСБО 2 по суті відповідає визначенню запасів у П(С)БО 9.

З огляду на обсяг перевірених документів було визначено, що МСБО 2 «Запаси» застосовується до всіх запасів, але є винятки [14].

Як можна побачити, запаси відіграють важливу роль у процесі виробництва, тому слід подбати про чітке спостереження за їх рухом, а саме надходженням, переміщенням та вибуттям, для того, щоб уникнути можливості змішування кількості та вартості різних номенклатур, щоб не відбулися пересортиця та нестачі деяких матеріалів. Склади для зберігання повинні бути належним чином підготовлені та надійно захищені від псування або крадіжок матеріалів. Кожен з них повинен мати відповідний код (номер), який повинен бути зазначений у всіх первинних документах.

РОЗДІЛ 2 ОРГАНІЗАЦІЯ ТА МЕТОДИКА ОБЛІКУ ПАЛИВА

2.1. Організаційно-економічна характеристика ТОВ «Агропрайм Холдинг»

Товариство з обмеженою відповідальністю (на далі ТОВ) «Агропрайм Холдинг» - юридична особа відповідно до законодавства України, створена

відповідно до положень Господарського кодексу України, Цивільного кодексу України, Закону України «Про господарські підприємства» та інших нормативних правових актів, а зареєстровано ТОВ «Агропрайм Холдинг» за такою адресою: 68600, Україна, Одеська область, м. Ізмаїл, вул. Білгород-Дністровська, 154.

ТОВ «Агропрайм Холдинг» на підставі Статуту, що представлений у додатку Б.1

Діяльність ТОВ «Агропрайм Холдинг» залежить від сезонних, кліматичних та природних умов. ТОВ «Агропрайм Холдинг» розташоване у

південному регіоні Одеської області, має зв'язки з країнами Європи через вихід до Дунаю та Чорного моря – та з іншими країнами. Клімат підтримує

вирощування рослин. Теплопостачання для рослин у районі високе - суми температур вище 10° перебувають у межах 3400-3600°. Річна кількість опадів

350-400 мм. Середня температура повітря у липні +27°С. Максимальна температура повітря може досягати +40°С. Зимові умови у цьому районі

набагато кращі, ніж в інших регіонах.

Ефективність виробництва ТОВ Агропрайм Холдинг залежить від розвитку прибуткових сировинних виробництв. Структура бізнес-продуктів

ТОВ «Агропрайм Холдинг» представлена в таблиці 2.1, дані якої взяті з річної фінансової звітності компанії за три роки, наведеної у додатку Б.2.

З цієї таблиці робимо висновок, що основними культурами ТОВ «Агропрайм Холдинг» є озима пшениця, озимий ріпак, соняшник, озимий

ячмінь, а тваринництво представлене свинями, зокрема породистими свинями та кнурами. До 2018 року ТОВ «Агропрайм Холдинг» займалося розведенням овець.

Таблиця 2.1

Структура товарної продукції ТОВ «Агропрайм Холдинг»

Продукція	Рік						2020 до 2018 у %
	2018		2019		2020		
	ц	%	ц	%	ц	%	
Озима пшениця	512106	54,77	386052	49,97	453250	60,04	88,51
Ріпак озимий	25426	2,72	113087	14,64	75405	9,99	296,57
Соняшник	262999	28,13	159025	20,58	118017	15,63	44,87
Ячмінь озимий	96661	10,34	72666	9,41	70674	9,36	73,12
Разом по рослинництву	897192	95,95	730830	94,60	717346	95,02	79,95
Вирощування свиней	37729	4,03	41733	5,40	37629	4,98	99,73
Вирощування овець	113	0,01	---	0,00	---	0,00	0,00
Інша продукція	20	0,00	---	0,00	---	0,00	0,00
Разом по тваринництву	37862	4,05	41733	5,40	37629	4,98	99,38
Разом	935054	100	772563	100	754975	100	X

Аналіз того, як змінилася кількість продукції в ТОВ «Агропрайм Холдинг» за 3 роки, показує, що ТОВ «Агропрайм Холдинг» збільшило частку озимого ріпаку в структурі продукції на 196,57% у 2020 році порівняно з 2018 роком, але разом з тим різко знизилася частка інших культур. Істотні зміни

відбулися і в тваринництві: свинарство майже на 1% нижче за попередні роки, а вівчарство повністю припинено.

Результати ТОВ «Агропрайм Холдинг» залежать від структури активів та капіталу компанії, ефективності її розгортання та рівня безпеки капіталу. Дані про стан активів та капіталу ТОВ «Агропрайм Холдинг» за основними показниками (стан та динаміка зміни капіталу, основних засобів та оборотних коштів) за 2018-2020 роки представлені у таблиці 2.2.

Аналізуючи дані таблиці 2.2, бачимо, що у період 2018-2020 рр. власний капітал ТОВ «Агропрайм Холдинг» збільшився на 10,89%, тобто на 39,6 млн. грн., що пов'язано зі збільшенням нерозподіленого прибутку. Статутний капітал

не змінився. Вартість основних засобів збільшилася на 34 074 тисяч грн., тобто на 16,37%, вартість оборотних коштів також збільшилася на 95 801 тис. грн., тобто на 18,38%.

Таблиця 2.2

Динаміка стану активів та капіталу підприємства ТОВ «Агропрайм Холдинг» за 2018 - 2020 рр.

Показник	Рік			2020 року % до 2018 року
	2018	2019	2020	
Власний капітал, тис. грн.	301679	364002	403631	110,89
Зареєстрований капітал, тис. грн.	61	61	61	100,00
Необоротні активи, тис. грн.	217591	208110	242184	116,37
Оборотні активи, тис. грн.	435745	521364	617165	118,38

Також ми спостерігаємо систематичне зростання вартості капіталу, основних засобів та оборотних коштів ТОВ «Агропрайм Холдинг», незмінним залишився лише статутний капітал.

Для оцінки ефективності господарської діяльності ТОВ «Агропрайм Холдинг» необхідно оцінити виробничо-господарську діяльність за основними техніко-економічними показниками: динаміка збуту, рівень собівартості продукції, валовий прибуток, рентабельність. Динаміка виробничо-економічних показників ТОВ «Агропрайм Холдинг» за 2018-2020 роки наведена в таблиці 2.3.

Аналізуючи дані таблиці 2.3, ми можемо сказати, що чистий дохід знизився на 1,34%, а витрати збільшилися на 1,82%, що призвело до зниження валового прибутку на 10,99% і рентабельності продукції на 4,12%. Збільшення адміністративних витрат на 72,62%, збільшення комерційних витрат на 122,16%

та збільшення інших операційних витрат на 204,67% призвело до дуже значних змін, внаслідок яких чистий прибуток знизився на 73,15%.

Таблиця 2.3

Динаміка показників виробничо-господарської діяльності

підприємства ТОВ «Агропрайм Холдинг»

Показник	Рік			2020 у % до 2018
	2018	2019	2020	
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), тис. грн.	558187	553615	550700	98,66
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг), тис. грн.	420523	404224	428166	101,82
Валовий прибуток, тис. грн.	137664	149391	122534	89,01
Рентабельність, %	32,74	36,96	28,62	X
Адміністративні витрати, тис. грн.	8696	11759	15011	172,62
Витрати на збут, тис. грн.	343	622	762	222,16
Інші операційні витрати, тис. грн.	35342	84109	107586	304,67
Фінансовий прибуток від операційної діяльності, тис. грн.	147618	62323	39629	26,85
Чистий прибуток, тис. грн.	147616	62323	39629	26,85

Таким чином, економічна діяльність ТОВ «Агропрайм Холдинг» знизила виручку та збільшила витрати у 2020 році порівняно з попередніми роками, що призвело до зниження прибутку. До цього могло призвести зменшення урожайності, зменшення ціни, а також значне збільшення адміністративних витрат, витрат на збут, а також інших операційних витрат.

Згідно з Наказом про облікову політику компанії, викладеним у додатку Б.3, бухгалтерський облік ТОВ «Агропрайм Холдинг» ведеться відповідно до вимог Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» 16 липня 1999 № 996-ХІІ., який встановлює методи, принципи та процедури, які компанія буде використовувати при підготовці та поданні річної

фінансової звітності, а також при складанні принципів бухгалтерського обліку компанії.

Бухгалтерський облік веде бухгалтерія ТОВ «Агропрайм Холдинг», яку веде головний бухгалтер. Кількісний та якісний склад бухгалтерії визначає список співробітників та затверджує окреме призначення менеджером компанії. Склад бухгалтерів ТОВ «Агропрайм Холдинг» наведено у додатку Б.4. Права та обов'язки головного бухгалтера та всіх бухгалтерів викладені у Законі про бухгалтерський облік та затверджені посадовими інструкціями (Додаток Б.5).

Кожен робочий день у робочий час в офісі ви можете отримати необхідну інформацію, консультації, зареєструвавшись у секретаріаті та дочекавшись вашої черги. Бухгалтерія обладнана за сучасними вимогами: бухгалтер має все необхідне електронне та комп'ютерне обладнання, довідники та навчальні матеріали для правильного ведення бухгалтерського обліку.

Бухгалтерський облік у компанії ведеться за допомогою комп'ютерної бухгалтерської програми "1С: Бухгалтерія" версії 8.3. Головний бухгалтер підприємства несе відповідальність за дотримання реєстрів бухгалтерського обліку, порядку та способу реєстрації та узагальнення інформації, що надається цією комп'ютерною програмою, а також вимог законодавства. Тому основним реєстром синтетичного обліку виступає Оборотно-сальдова відомість, яка представлена в додатку Б.6. Бухгалтерський та податковий облік у програмі «1С:Бухгалтерія» ведеться відповідно до діючого законодавства України.

Генеральною постановою про бухгалтерський облік затверджено правила та графік документообігу (Додаток Б.7), перелік первинних документів, які використовуються на практиці та офіційно затверджені компетентними державними органами, місце зберігання (архів компанії) первинних документів та бухгалтерський облік. реєстри паперових та магнітних носіїв. Термін придатності визначається законом.

Відповідальність за організацію обліку на підприємстві «Агропрайм Холдинг» несе керівник. Всі основні положення ведення бухгалтерського обліку прописані у Наказі про облікову політику підприємства.

Таким чином, бухгалтерський облік «Агропрайм Холдинг» ведеться відповідно до чинного законодавства та гарантує актуальність, надійність, точність та повноту інформації для прийняття управлінських рішень, які виконують основні функції бухгалтерського обліку.

2.2. Первинний облік палива

Правила приймання, транспортування, зберігання, відпуску та розміщення сирої нафти та нафтопродуктів регулюються Інструкцією 281/171/578/155 (далі лише Інструкція № 281).

Правильне вибуття паливно-мастильних матеріалів є важливим питанням в організації всіх автопідприємств. Паливо списується відповідно до стандартів на основі даних пробігу автомобіля. Норми витрати паливно-мастильних матеріалів на автомобільному транспорті затверджені наказом № 43 [47].

У повсякденному житті бувають ситуації, коли стандарти № 43 не містять необхідної економічної ситуації, а тому вони не застосовуються. Це такі випадки:

- куплено новий автомобіль, інший автомобіль, який просто не підпадає під нормативи Мінтрансу;
- переобладнали уже існуючий автомобіль, що є в мінтрансівських нормах, на ГБО (газобалонне обладнання). Норми № 43 включають споживання

газу лише для транспортних засобів, які вже обладнані газом на заводі;

- внесено деякі зміни в автомобіль і перехід на більш екзотичне паливо або використання певних паливних суміщ з іншими легкозаймистими матеріалами. Наприклад, успішно реалізована суміш «бензин + водень», біопаливо, електродвигун та інші екзотичні види; автомобіль зазвичай виготовляється окремо (переобладнаний з іншого транспортного засобу) [34].

Щоб не допустити такого випадку, ТОВ «Агропрайм Холдинг» розробило власні правила і норми списання палива. Компанія обрала два підходи, а саме:

- попередні стандарти, розроблені на базі автомобіля, який технічно та конструктивно подібний до існуючих стандартів № 43;

- розроблено тимчасові норми на основі власних замірів витрачання пального. Для цього необхідно створити експертну комісію (водій, механік,

інженер тощо) та заміряти витрату палива. Вони вимірюють, коли заправляється повний бак, рухається з певною швидкістю і на скільки цього палива вистачить. Тоді ми можемо використовувати просту арифметику для

обчислення лінійної витрати палива. Наприклад, заправили 6 літрів пального, якого вистачило на 60 км. Отже, лінійне співвідношення = $6/60 \times 100 = 10$ л /

100 км. За результатами таких перевірок, звісно, має бути складений Акт у довільній формі (в основу можна взяти Додатки Е, Ж з Норм № 43). Усі виміри

краще робити через вибуття з баку автомобіля, ніж на показниках лічильника автомобіля - так надійніше.

Незважаючи на скасування офіційно затверджених документів на

списання пального, ДПС продовжує вимагати документи. Про це свідчить лист Державної фіскальної служби від 2 листопада 2015 р. 23178/6 / 99-99-02-02-15.

Підприємствам нічого не залишається, як запровадити «свої» форми первинних документів, але знову ж таки на підставі попередніх проїзних документів.

Подорожній лист – єдиний документ, який може узагальнити експлуатацію автомобіля та технічні нюанси, такі як пробіг, кількість палива до і після дороги, кількість палива в баку. Заправка здійснюється водієм за

допомогою показань спідометра та датчика рівня палива в автомобілі [56].

ТОВ «Агропрайм Холдинг» взяло його форму з нормативних документів:

- наказу Мінтрансу від 29.12.1995 р. № 488/346 (вантажні автомобілі);
- наказу Держкомстату від 17.02.1998 р. № 74 (легкові автівки).

Проїзні документи, в тому числі їх форма, затверджені на підставі наказу підприємства.

Подорожні листи в ТОВ «Агропрайм Холдингу» (додаток Б-8) видаються щодня. Зрештою, водії мають доставити їх до закладу. Виняток становлять

лише водії, які працюють мобільно, вони подорожні листи видають після

повернення на підприємство. Списувати слід саме за використання пального у баку автомобіля. Саме ж заливання пального у бак не є витрачанням палива. Для узагальнення інформації подорожніх листів складають за місяць (тиждень)

Акт на списання палива (Додаток Б.9). Такий зведений документ є цілком достатнім і полегшує бухгалтеру впорядкування наявних проїзних документів.

Розрахунок фактичної витрати палива здійснюється за формулою:
 Фактична витрата палива = залишок бака на початку + заправка - бак, що залишився в кінці.

Якщо фактичні витрати пального перевищують нормативи, то до собівартості за звітний період слід включати вартість фактично спожитого палива в межах встановлених нормативів. У будь-якому випадку ТОВ «Агропрайм Холдинг» готує внутрішні документи для врахування додаткової витрати палива: проводить огляди, регулювання, складання двигуна та автозапчастин після ремонту тощо; актуальні звіти про використання запасних частин, матеріалів, паливно-мастильних матеріалів у ремонтно-налагоджувальних роботах [38]. Документи затвердив керівник ТОВ «Агропрайм Холдинг».

2.3. Синтетичний та аналітичний облік палива

Відповідно до Інструкції про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань та господарської діяльності підприємств і організацій, затвердженої наказом Мінфіну від 30 листопада 1999 р. № 291 (далі – 1999 р.), на субрахунку 203 «Паливо» ТОВ «Агропрайм Холдинг» обліковують наявність і рух палива, у тому числі смарт-картки на нафтопродукти й газ [34]. Таким чином, отримані старт-картки за вартістю оплачених ППММ в ТОВ «Агропрайм Холдинг» обліковують саме на цьому субрахунку.

Смарт-карта – це пластикова картка з вбудованим чіпом, яку з 2020 року використовує ТОВ «Агроприм Холдинг». Вони дуже схожі на кредитні картки, але не вимагають ідентифікації. Таку картку АЗС видає клієнту для полегшення заправки.

Облікове відображення надходження пального залежатиме від моменту переходу права власності на паливе до покупки: під час отримання смарт-картки або в момент фактичного отримання ПММ [57].

Якщо підприємство набуває права власності на паливе шляхом придбання карток, це може бути враховано в рахунку-фактурі так: Дт 203/1 «Паливо на смарт-картках» Кт 631 (685). Фактичне отримання бензину можна показати проводкою: Дт 203/2 «Паливо в баках транспортних засобів» Кт 203/1.

Якщо паливо здається підприємству під час заправки самого транспортного засобу, необхідно зробити більш точний рахунок. Наприклад, окремі субрахунки: 203/3 «Смарт-картки на підприємстві», 203/4 «Смарт-картки для водіїв» тощо. Якщо підприємство отримує картку на постійне користування, її слід оприбуткувати, наприклад, на рахунок 22 «Малоцінні та швидкозношувані предмети» за ціною її придбання на АЗС. Якщо така картка надається покупцеві лише в тимчасове користування — її наявність на підприємстві можна відобразити в дебеті рахунку 02 «Активи на відповідальному зберіганні» [54].

Списання паливно-мастильних матеріалів відбувається залежно від напрямку використання в межах встановлених нормативів з кредиту субрахунка 203 на дебет рахунків:

- 15 «Капітальні інвестиції» - при використанні автомобілів при будівництві основних засобів або при придбанні основних засобів;
- 20 "Запаси" - на доставку товарно-матеріальних цінностей, включаючи витрати в їх вартість;
- 23 "Виробництво" - коли автомобілі використовуються для виробництва продукції, що прив'язана до певного виду продукції;
- 28 «Товари» - на доставку товару, включаючи витрати до його вартості;

- 91 «Загальновиробничі витрати» - списання палива для транспортних засобів багатоцільового призначення;

- 92 «Адміністративні витрати» - амортизація пального для багатоцільових транспортних засобів;

- 93 «Торгові витрати» - при використанні автомобілів для продажу продуктів харчування та товарів [20].

Перевитрати палива враховують на субрахунку 947 «Нестачі та майнові втрати». При цьому вартість перевитраченого палива стягується з винної особи.

Прийняття рішення зазвичай стосується компетенції керівника ТОВ «Агропрайм Холдинг».

Співробітники ТОВ «Агропрайм Холдинг» завжди проводять інвентаризацію залишків палива в баках автомобіля 1-го числа місяця.

Після перевірки даних з отриманих реєстрів створюється дві картки: картка витрати палива автомобіля та персональна картка водія.

Перша картка відкривається для кожного автомобіля. Показує фактичну та нормативну витрату палива для кожного проїзного документа (економія чи надлишок витрат).

У водійському посвідченні відображаються фактичні та нормовані витрати палива за кожним проїзним документом та підсумовуються результати за місяць (економія чи додаткові витрати), які слугують основою для формування економії чи відрахувань за витрачене паливо. Витрати на перевищення витрат палива амортизуються за рахунок водія (у разі вини) або підприємства (у разі вини) [61].

На підставі підсумкових даних з карт витрат автомобіля фахівець ПММ складе зведену відомість розрахунків за паливо по кожному виду палива за один місяць, яка затверджується головним інженером підприємства.

Нарахування ведеться з даними про залишки палива для утилізації залишків палива. Після цього за відомістю проводять списання на витрати виробництва використаного палива [25].

Хочеться зазначити, що ТОВ «Агропрайм Холдинг» займається виробництвом біопалива з відходів сільськогосподарського виробництва, що є перспективним інвестиційним проектом.

Вчені пропонують розрізнити тверді біопалива, біогаз та рідке біопаливо

(рис 2.1).

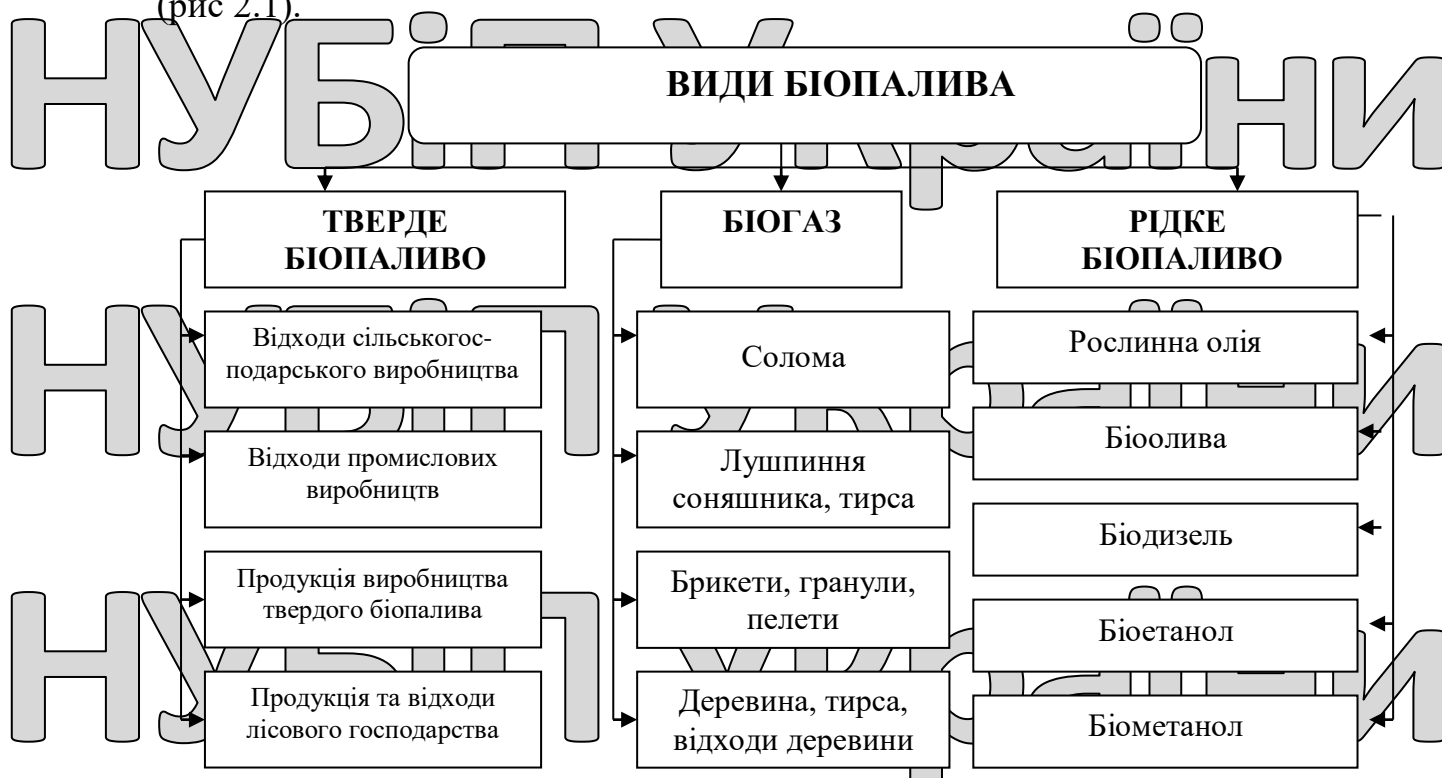

Рис. 2.1. Класифікація біопалива [45]

Назвемо основні особливості кожного з цих видів біопалива.

Виробництво гранул (брикетів) з оболонки насіння, стебел або соломи дозволяє покрити всі витрати на посів, обробку та збирання цих рослин. Ці розрахунки проводив фермер із Жовківського району Львівської області.

Паливні пелети - дуже калорійне паливо і мають великий попит у Європейському Союзі.

За оцінками експертів, найближчим часом до 10% світового попиту на дизельне паливо задовольнятиметься за рахунок рідкого біопалива. Метилеві ефіри використовуються в Німеччині, Австрії як чисте паливо та у Франції, Швеції, США, Чехії та інших країнах у вигляді 30, 20 та 5%-них добавок до дизельного палива [62].

Для сільськогосподарських виробників надзвичайно вигідно встановлювати безвідходні технології, які зараз є біогазовими установками. Ця технологія дозволяє виробляти біогаз та органічні добрива із сільськогосподарських відходів шляхом безкисневої ферментації. Сировиною можуть бути рослинні відходи, силос, солома, гниле зерно, гній, свинячий гній, курячий послід, стічні води, жири, біологічні відходи, харчові відходи, солодовий осад. Для обслуговування великої установки достатньо праці одного робітника 2 години за день. Із 1 т гною можна одержати: 50 м³ біогазу або 100 кВт електроенергії; 100 кВт тепла; 0,9 т біодобрива [59].

Облік біопалива в ТОВ «Агропрайм Холдинг» також ведеться на субрахунку 203 «Паливо».

Аналітичний облік паливно-мастильних матеріалів в ТОВ «Агропрайм Холдинг» ведуть за кожним субрахунком за їхніми видами (марками), місцями зберігання й матеріально відповідальними особами.

Синтетичний облік палива на підприємстві ведеться в Оборотно-сальдовій відомості.

2.4. Відображення палива в звітності підприємства

Звітність підприємства це система показників, які характеризують роботу підприємства за період. Крім того, звітність – останній етап облікового циклу. Фінансова звітність підприємства – бухгалтерська звітність, що містить інформацію про фінансове становище підприємства на певну дату, результати його діяльності та рух грошових коштів за звітний період. Користувачами фінансових звітів є наявні та потенційні інвестори, працівники, постачальники та інші торгові кредитори, замовники, уряд та урядові установи, громадськість, інші фізичні та юридичні особи. Вони використовують фінансові звіти для задоволення різноманітних потреб у фінансовій інформації. Відповідно до

Н Законотдавства України, підприємством подається річна фінансова звітність, яка складається з:

- форма №1 Баланс (Звіт про фінансовий стан);
- форма №2 Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід);
- форма №3 Звіт про рух грошових коштів;
- форма №4 Звіт про власний капітал;
- форма №5 Примітки до річної фінансової звітності [51].

Н Вартість палива в ТОВ «Агропрайм Холдинг» відображається в Балансі в статті «Виробничі запаси». Вартість витрачених паливно-мастильних матеріалів для виробництва продукції відображається в Звіті про фінансові результати в статті «Собівартість реалізованої продукції (робіт, послуг)», для потреб адміністративного персоналу – «Адміністративні витрати», для збутової діяльності – «Витрати на збут». Вартість придбаного палива відображається в Звіті про рух грошових коштів у статті «Витрачання на оплату: товарів (робіт, послуг)». Детальна інформація про кількість і вартість паливно-мастильних матеріалів розкривається в формі 50 с-г.

2.5. Використання прикладного програмного забезпечення в обліку запасів та палива

Н ТОВ «Агропрайм Холдинг» веде облік в програмі «1С:Підприємство 8.3». Тому розглянемо як оформляється надходження, списання, переміщення і інвентаризація палива в цій програмі.

Н При користуванні даним програмним продуктом метод оцінки запасів у бухгалтерському обліку користувач встановлює окремо для кожного підприємства в реєстрі відомостей «Облікова політика (бухгалтерський облік)»

Н Контроль складських запасів, деталізацію аналітичного обліку користувач встановлює для всієї бази в цілому за допомогою механізму «Настроювання параметрів обліку» на закладці «Аналітичний облік місця виникнення витрат» з огляду на вимоги обліку. Ця установка змінює план рахунків, а отже і інформацію в бухгалтерії, тому не рекомендується змінювати значення

параметрів у інформаційній базі, яка вже була заповнена. У результаті таких змін деяка інформація може бути втрачена або доступна інформація може бути неправильною [55].

Якщо вам потрібно змінити налаштування, ви повинні перезапустити всі документи в базі даних, щоб інформація була правильною. Слід зазначити, що загальні показники можуть змінюватися і в більш ранні періоди.

При перегляді операцій із запасами, включаючи паливо, слід керуватися двома основними принципами роботи:

1. Правильний хронологічний порядок супровідних документів (далі – товари): Номенклатурна позиція не може бути продана або списана до отримання. Це означає, що це залежить не від порядку, в якому записуються документи, а від того, як вони відображаються відповідно до дати та часу. Вхідні товари повинні бути зареєстровані перед виходом зі складу.

2. Одиниця значень аналітичних та облікових параметрів прибуткових та ліквідаційних процесів [50].

Якщо в документі про вибуття товару (продаж, повернення постачальнику, списання на господарські цілі тощо) є значення параметрів, які не відповідають параметрам запасів, документ не зберігається, або результат неправильний. При здійсненні процедури обліку інвентаризації ТМЦ користуйтеся відомостями: довідників «Номенклатура», «Склад (склад)» та інформаційних реєстрів «Номенклатурні рахунки», «Номенклатурні ціни» [23].

Першим документом, яким оформляється надходження паливно-мастильних матеріалів від постачальника, є «Рахунок на оплату постачальника» - документ призначений для реєстрації в системі виставленого контрагентом рахунку, який передбачається оплатити, що містить платіжні реквізити продавця і опис підстави платежу (Додаток Б.10). На основі створеного документа необхідно провести документ «Списання з банківського рахунку», яким відображається будь-яке списання грошових коштів: у відповідності як з платіжним дорученням організації, так і з платіжним ордером банку та «Довіреність» (Додаток Б.11).

Завершальним етапом обліку закупівлі палива є створення на основі документа «Рахунок на оплату постачальнику» документа «Надходження товарів і послуг», який використовується для відображення операцій надходження товарів на склад. Товар обирається за кодом (штрих-кодом) або з номенклатури товарів і послуг.

Віднесення списаних паливно-мастильних процесів на виробничий рахунок є сумарним. Для цього програма використовує документ «Запит на рахунок» із зазначенням виду матеріалу операції

Інвентаризація всіх запасів, включаючи паливо, проводиться за документом «Інвентаризація». Цей документ автоматично заповнює вкладки фактичного балансу та балансу, і програма негайно повідомляє вас про будь-які невідповідності [12].

Таким чином, автоматизація розрахунків за паливо в ТОВ «Агропрайм Холдинг» налаштована та працює справно.

Висновки до розділу 2

Паливно-мастильні матеріали списуються за фактичною вартістю палива, яке було витрачено при експлуатації автомобіля, але при цьому враховуючи норми витрат. Тобто при списанні палива у бухгалтерському обліку порівнюють нормативну і фактичну витрату. Якщо фактична витрата більше норми, то слід з'ясувати причини цього.

Але підприємство може здійснювати коригування нормативних витрат палива у встановлених межах, в залежності від умов експлуатації автомобіля. Для цього застосовуються поправочні коефіцієнти. Наприклад, витрата палива підвищується при роботі в холодний час залежно від фактичної температури повітря, у випадку, якщо робота автотранспорту потребує частих зупинок. Або розробити свої норми витрат палива.

Для написання магістерської роботи використовувались дані фінансової звітності ТОВ «Агропрайм Холдинг». Місцем його розташування є така

юридична адреса: 68600, Україна, Одеська область, м. Ізмаїл, вул. Білгород-Дністровська, 154. Зараз товариство обробляє 24 112 га ріпpli в п'яти районах Одеської області та активно розвиває тваринництво. У грудні 2014 ТОВ «Агропрайм Холдинг» стало членом Асоціації свинарів України.

В рослинництві головними культурами в ТОВ «Агропрайм Холдинг» є озима пшениця, ріпак озимий, соняшник, ячмінь озимий, а тваринництво представлено вирощуванням свиней, серед яких є чистопородні свинки та кнурці порід Велика Біла та Ландрас французької селекції.

Провівши дослідження, можна зробити висновок, що господарська діяльність ТОВ «Агропрайм Холдинг» у 2020 році в порівнянні з минулими роками зазнала зменшення доходів і збільшення витрат, що призвело до зменшення прибутку. До цього могло призвести зменшення урожайності, зменшення ціни, а також значне збільшення адміністративних витрат, витрат на збут, а також інших операційних витрат.

Бухгалтерський облік здійснюється бухгалтерією ТОВ «Агропрайм Холдинг», яку очолює головний бухгалтер. Кількісний та якісний склад бухгалтерії визначається штатним розписом і затверджується окремим наказом керівника підприємства. Відповідальність за організацію обліку на підприємстві «Агропрайм Холдинг» несе керівник. Всі основні положення ведення бухгалтерського обліку прописані у Наказі про облікову політику підприємства. Таким чином, функціонування бухгалтерії «Агропрайм Холдинг» відповідає чинному законодавству та забезпечує своєчасність, достовірність, точність, об'єктивність та повноту інформації для прийняття управлінських рішень, виконуючи основні функції бухгалтерського обліку.

ТОВ «Агропрайм Холдинг» в своїй діяльності для обліку палива, починаючи з 2020 року, використовує старт-картки. Смарт-картка — пластикова картка з вбудованою мікросхемою. На вигляд вона дуже подібна до кредитних карток, проте ототожнювати їх не варто. Таку картку АЗС видає клієнту для спрощеного придбання ПММ.

ПММ списуються, як правило, на підставі подорожніх листів, за якими визначають: кількість палива в баку (у балоні) автомобіля на початок зміни (рейсу) за даними вимірювальних приладів; кількість заправленого палива

протягом зміни (рейсу); залишок палива на кінець зміни (рейсу). Якщо

фактична витрата ПММ перевищує нормативну, то до складу витрат звітного

періоду слід включати вартість фактично витрачених ПММ у межах

установлених норм. Для обліку додаткового споживання палива у кожному

окремому випадку в ТОВ «Агропрайм Холдинг» оформляють внутрішні

документи: акти про проведення техоглядів, регулювальних робіт,

приладження деталей двигунів і автомобілів після ремонту і т. п.; матеріальні

звіти щодо використання запчастин, матеріалів і ПММ при виконанні

ремонтних і регулювальних робіт.

На субрахунку 203 «Паливо» ТОВ «Агропрайм Холдинг» обліковують

наявність і рух палива, у тому числі оплачені талони на нафтопродукти й газ.

На кожне перше число місяця працівники ТОВ «Агропрайм Холдинг»

здійснюють інвентаризацію залишків палива у баках автомобіля з оформленням

інвентаризаційного опису. Після того, як дані одержаних реєстрів звірено,

складають дві картки: Картку обліку витрачання палива автомобілем та

Особову картку водія.

На підставі актів інвентаризації залишків та звітів про рух палива технік з

обліку паливно-мастильних матеріалів складає звіт про витрати палива за

місяць, в якому відображає рух палива за видами, фактичні витрати палива за

видами, фактичні витрати палива та результат (економія або перевитрати)

проти встановлених норм. Перевитрати палива водіями за рішенням керівника

підприємства відносять до відшкодування матеріально відповідальною особою

або на витрати діяльності.

ТОВ «Агропрайм Холдинг» займається виробництвом біопалива з

відходів сільськогосподарського виробництва, що є перспективним

інвестиційним проектом.

Вчені пропонують розрізняти тверді біопалива, біогаз та рідке біопаливо.

Облік біопалива в ТОВ «Агропрайм Холдинг» також ведеться на субрахунку 203 «Паливо», що не є зовсім доречним на нашу думку.

Аналітичний облік паливно-мастильних матеріалів в ТОВ «Агропрайм Холдинг» ведуть за кожним субрахунком за їхніми видами (марками), місцями зберігання й матеріально відповідальними особами. Синтетичний облік палива на підприємстві ведеться в Оборотно-сальдовій відомості.

Автоматизація обліку палива в ТОВ «Агропрайм Холдинг» в програмі «1С:Бухгалтерія» налагоджена і працює справно.

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

РОЗДІЛ 3

АНАЛІЗ ТА ВНУТРІШНІЙ КОНТРОЛЬ В УПРАВЛІННІ ЗАПАСІВ, В ТОМУ ЧИСЛІ ПАЛИВОМ, АУДИТ ПАЛИВА

3.1. Методичні прийоми аналізу та внутрішнього контролю (аудиту) запасів, в тому числі палива

Метод економічного аналізу в умовах сучасного ринку повинен враховувати можливість виходу конкретного продукту на ринок, його обсяг, конкурентоспроможність, очікувані витрати і прибуток, а також вплив на ефективність компанії.

Вирішення низки завдань інвентаризаційного аналізу можливе за допомогою ІТ-програм. Це покращує оперативне управління у процесі споживання, моделюванні, розподілі, підтримці. Таким чином, ефективність економічного аналізу запасів компанії значною мірою залежить від її раціональної організації, яку вона має створити, організувати та реалізувати свою інформаційну підтримку у відповідній системі. Це означає, що організація економічного аналізу є системою методів та інструментів, що забезпечують їх оптимальну реалізацію. Раціональна організація економічного аналізу підтримує його ефективність, зводить до мінімуму втрату чи спотворення вхідної інформації, забезпечує висновок аналітичної інформації різних рівнях управління чи різних рівнях результатів досліджень проміжного і остаточного аналізів [23].

Для аналізу запасів та визначення впливу факторів на їх стан та ефективність споживання використовуються різні методи та методи економічного аналізу. Серед основних методів економічного аналізу М. В. Бурдюг виокремлює: використання системи показників, які комплексно характеризують господарську діяльність; комплексне використання інформаційних ресурсів; дослідження та кількісний вимір впливу факторів на зміну показника; виявлення резервів підвищення ефективності управління;

розробка необхідних заходів щодо виправлення недоліків, виявлених у процесі аналізу; перевірка на усунення виявлених у аналізі недоліків [34].

Рівень матеріально-технічного забезпечення підприємства визначається наступними умовами:

- науково-зважений розрахунок планової потреби підприємства у матеріальних ресурсах;

- своєчасне подання планових вимог щодо товарних запасів відповідними підрозділами компанії;

- своєчасне укладання прямих договорів із постачальниками;

- рівень забезпеченості підприємств товарними запасами;

- наявність дефіциту певних видів ресурсів або надлишкових запасів.

Алгоритм визначення забезпеченості підприємства виробничими ресурсами за словами А.П. Загнітко складається з наступних кроків:

- контролювати потребу у виробничих ресурсах та обґрунтованість норми їх витрати;

- визначити зміну структури та виду запасів;

- перевіряти дійсність договорів поставки, умов та методів розрахунку;

- виявлення потреби в матеріальних ресурсах та способи зниження рівня запасів;

- розробити заходи щодо скорочення надлишків та надлишкових запасів [33].

Методику аналізу виробничих запасів відображено на рис. 3.1.

Під час перевірки аудитора, щоб зробити об'єктивний висновок про достовірність річної фінансової звітності ТОВ «Агропрайм Холдинг», необхідно зібрати вичерпну інформацію. Об'єктивна істина має підтверджуватись доказами.

Аудиторські докази – це будь-яка інформація, яку аудитор використовує для формулювання висновків, на яких ґрунтується аудиторська думка [2].

У таблицях 3.1 і 3.2 наведено методичні прийоми, які були використані у процесі аудиторської перевірки ТОВ «Агропрайм Холдинг».

ЕТАПИ	ІНСТРУМЕНТАРІЙ	ОТРИМАНІ РЕЗУЛЬТАТИ
Аналіз забезпеченості підприємства матеріальними ресурсами	Метод горизонтального порівняльного аналізу	Оцінка потреби підприємства в матеріальних ресурсах
Оцінка ефективності використання матеріальних ресурсів	Коефіцієнтний метод, метод відносних різниць	Аналіз величини факторів, які впливають на ефективність використання матеріальних ресурсів
Аналіз структури запасів	Вертикального та горизонтального аналізу	Визначення обґрунтованості та ефективності формування замовлень на матеріальні ресурси
Аналіз якості запасів	Бальний метод	Перевірка якості запасів
Аналіз матеріаломісткості	Метод відносних різниць	Рівень понесених витрат або внаслідок зміни матеріаломісткості
Виявлення внутрішньовиробничих резервів економії матеріальних ресурсів та оцінка їх впливу на обсяг	Метод базисних підстановок, коефіцієнтний метод	Оцінка впливу ефективності використання матеріальних ресурсів на величину матеріальних затрат

Рис. 3.1. Методика аналізу виробничих запасів

Джерела аудиторських доказів – облікова система, яка включає інформацію первинних та зведених документів і звітів; облікові реєстри синтетичного обліку; фінансова звітність; матеріали інвентаризацій, аудиторських перевірок, документальних перевірок; дані внутрішнього контролю та оперативну, податкову і статистичну звітність [4].

Таблиця 3.1

Методичні прийоми аудиту палива

Назва порушення	Методи дослідження
Неповне оприбуткування палива, що надійшло	Документальна перевірка по суті, фактична перевірка, обстеження
Оприбуткування палива за відсутності позначок у журналі обліку виданих довіреностей про оприбуткування палива	Документальна перевірка, формальна перевірка (за формою)
Виявлення нестач, залишків, присвоєння палива	Фактична перевірка, спостереження
Необґрунтовані претензії до постачальників	Документальна перевірка по суті, опитування
Порушення норм або лімітів списання палива	Документальна перевірка, по суті, арифметична перевірка
Порушення порядку проведення інвентаризації	Фактична перевірка, спостереження
Проведення інвентаризації за відсутності МВО	Документальне, по суті, спостереження, опитування, обстеження

Продовження таблиці 3.1

Незадовільна постановка бухгалтерського обліку	Обстеження, опитування
Незадовільна організація складського господарства та зберігання палива	Обстеження, оглядова перевірка
Відпускання палива за заниженими Цінами	Документальна перевірка по суті, арифметична перевірка
Неправильне оформлення первинних документів з обліку палива та їх неправильне застосування	Документальна перевірка за формою
Невиділення в первинних документах ПДВ, відсутність податкових накладних	Документальна перевірка за формою, по суті
Відсутність договору про повну матеріальну відповідальність	Обстеження

Перелік аудиторських доказів та джерел їх отримання вказаний в додатку В.1. Для отримання аудиторських доказів щодо відповідності структури ефективності функціонування систем обліку та внутрішнього контролю виконують тести систем контролю. Такі тести наведено у додатку В.2.

Таблиця 3.2

Методичні прийоми аудиту палива

Метод	Місце використання	Джерело
Аналіз	Вертикальний аналіз балансу	Додаток В.7
	Горизонтальний аналіз балансу	Додаток В.8
Тестування	Оцінка компонентів властивого ризику	додаток В.15
	Тест внутрішнього контролю	додаток В.2
Анкетування	Анкета вивчення облікової політики підприємства	додаток В.5
Опитування	Вивчення структури бухгалтерської служби	Додаток Б.4
	Формальна перевірка	Оборотно-сальдова відомість
	Тест на арифметичну точність Балансу	-
	Тест на арифметичну точність Звіту про фінансові результати	-
Взаємна перевірка	Оборотно-сальдова відомість – Баланс	

Інвентаризація є важливим етапом перевірки пального. При перевірці процесу інвентаризації підприємства аудитор збирає дані про те, як правильно проведена інвентаризація підприємства та як результати відображаються в бухгалтерському обліку. Спочатку перевіряється правильність інвентаризації паливно-мастильних матеріалів; для цього аудитором розроблено тест для

контролю відповідності описів інвентаризації (додаток В.3) Слід перевірити наступні моменти:

- на підставі яких документів була проведена інвентаризація паливно-мастильних матеріалів;

- склад інвентаризаційної комісії;

- правильність інвентаризаційного опису (додаток В.4);
- чи мали місце випадки приймання або відпуску палива під час проведення інвентаризації і наскільки правильно оформлялись такі операції.

Результати інвентаризації оформляються Актом інвентаризації [21].

Також було проведено формальну перевірку:

- Актів на списання палива, накладні на оприбуткування ПММ, рахунки виставлені постачальниками та підрядниками.

- Аналітичні дані по рахунках сформовані за допомогою програми «1С:Підприємство»

- Оборотно-сальдова відомість при співставленні даних з фінансовою звітністю (ф.1) - помилок не було виявлено.

Перевірка облікової політики підприємства було здійснено шляхом зіставлення даних з нормами чинного законодавства та створено Анкету вивчення облікової політики підприємства (додаток В.5). При дослідженні суттєвих порушень не виявлено, інформація, наведена в обліковій політиці відповідає чинним нормативним і законодавчим актам.

Під час вивчення структури бухгалтерської служби підприємства було встановлено, що на підприємстві затверджено всі відповідні посадові інструкції.

Було проведено взаємну перевірку на відповідність залишків у Оборотно-сальдовій відомості з залишкам у Балансі, тощо.

Арифметичний тест був проведений:

- перевірка правильності нарахування списання палива, відповідності значень споживання;

- перевірка арифметичної правильності балансу - помилок не виявлено, назва балансу відображається правильно;

- перевірка арифметичної точності річної фінансової звітності - помилок не виявлено.

Помилки, які були виявлені аудитором оформлюються документом «Перелік помилок і порушень, виявлених в ході аудиту палива» (Додаток В.6).

3.2. Аналіз ефективності використання запасів, в тому числі ПММ на підприємстві ТОВ «Агропрайм Холдинг»

Основним звітним документом ТОВ «Агропрайм Холдинг» є Бухгалтерський баланс («Звіт про фінансовий стан»), який характеризує фінансово-господарський стан ТОВ «Агропрайм Холдинг» на певну дату.

Баланс дозволяє зробити оцінку найсуттєвіших ознак підприємства. При аналізі балансу підприємства рекомендується використовувати горизонтальний і вертикальний аналіз фінансової звітності. Метою горизонтального аналізу є

виявлення абсолютних та відносних змін величини статей балансу, його розділів за певний період і критична оцінка виявлених змін. Горизонтальний аналіз зводиться до побудови аналітичної таблиці (додаток В.7), у якій

абсолютні балансові показники доповнюються відносними показниками темпів зростання (зниження). Наведені в додатку дані дозволяють зробити такі

висновки:

1. Вартість нематеріальних активів у 2020 р. на 3 тис. грн нижча за вартість цих активів у 2018 р. грн., тобто вартість знизилася на 33,33%.

Оскільки вартість придбання не змінилася, це пов'язано із збільшенням накопиченої амортизації на 3000 грн. чи 37,5%.

2. Змінилася і структура основних засобів. Вартість цих активів у 2020 році порівняно з 2018 роком збільшилася на 27 254 тис. грн, тобто на 15,09%.

На це вплинуло збільшення витрат на придбання та амортизаційні відрахування.

3. Ціна довгострокових біологічних активів зменшилася на 391 тис. грн, тобто 4,26%.

4. Ціна товарно-матеріальних запасів збільшилася на 27 832 тис. грн. або на 15,01%. Це сталося за рахунок збільшення вартості матеріально-виробничих запасів на 11,895 млн. грн. (36,13%), незавершене виробництво – на 1,898 тис. грн. (1,35%), готової продукції - на 14 039 тис. грн. (14,49%), короткострокові біологічні активи - на 5302 тис. грн. (24,77%)

5. Сума готівки збільшилася на 98 тис. грн, але кошти на банківських рахунках значно зменшилися порівняно з 2018 роком – на 1260 тис. грн. чи 69,04%.

6. Статутний капітал та додатковий капітал залишилися без змін, а нерозподілений прибуток збільшився на 101,952 тисяч. грн. (33,8%).

8. Усі ці зміни призвели до збільшення валюти балансу на 206 013 тисяч грн, тобто на 31,53%.

Вертикальний аналіз балансу показує структуру компанії та її ресурсів. А результати вертикального аналізу ТОВ «Агропрайм Холдинг» (Додаток В.8) дозволяють зробити такі висновки:

1. Більшість активів через три роки складатиметься з основних засобів, запасів, незавершеного виробництва та дебіторської заборгованості.

2. Нерозподілений прибуток, короткострокові зобов'язання, становлять найбільшу частину зобов'язань у трирічному балансі.

Таким чином, аналіз балансу ТОВ «Агропрайм Холдинг» у горизонтальному та вертикальному розрізі показав, що компанія має достатній оборотний капітал, що впливає на фінансову стабільність та ліквідність. В основному це пов'язано з низькою часткою короткострокових зобов'язань та зменшенням грошової частки у балансі. Частка капіталу значна, що свідчить про низьку ймовірність банкрутства аналізованої компанії.

Аналіз фінансово-майнового стану ТОВ «Агропрайм Холдинг» представлений в додатку В.9).

Коефіцієнт загальної ліквідності (покриття) становить 1,37 та порівняно з минулим роком зменшився на 0,06. Значення даного коефіцієнту більше норми (> 1), що свідчить про те, що підприємство володіє значним обсягом вільних ресурсів, які сформувалися завдяки власним джерелам і є позитивним фактором виробництва.

Коефіцієнт швидкої ліквідності становить 0,90, що на 0,04 більше, ніж в 2018 році. Це свідчить про збільшення можливостей товариства щодо сплати поточних зобов'язань за умови своєчасного проведення розрахунків з дебіторами.

Коефіцієнт абсолютної ліквідності зменшився на 0,008 та становить 0,002. Значення коефіцієнту абсолютної ліквідності менше орієнтовного позитивного значення (0,25-0,5), що свідчить про те, що забезпечення власними оборотними коштами для негайної сплати боргів недостатньо.

Чистий оборотний капітал становить 166 129 тис. грн., що на 10 237 тис. грн. більше, ніж в минулому періоді.

Коефіцієнт платоспроможності 0,47, що на 0,03 менше, ніж в 2018 році.

Коефіцієнт фінансування дорівнює 1,13, порівняно з минулим роком даний коефіцієнт збільшився на 0,13. Свідчить про збільшення залежності товариства від зовнішніх інвесторів та кредиторів..

Коефіцієнт забезпеченості власними оборотними засобами порівняно з минулим роком зменшився на 0,06 і становить 0,37 (орієнтовне позитивне значення $> 0,1$), що свідчить про достатню забезпеченість товариства власними оборотними засобами.

Коефіцієнт маневреності власного капіталу, що показує, яка частина власного капіталу використовується для фінансування поточної діяльності, тобто вкладена в оборотні засоби, дорівнює 0,41, порівняно з минулим роком даний коефіцієнт зменшився на 0,02.

Значення коефіцієнта оборотності активів свідчить про те, що на 1 грн. активів товариства припадає 0,69 грн. реалізованої продукції і в порівнянні з минулим роком цей показник не змінився.

Коефіцієнт рентабельності активів характеризує розмір прибутку на одиницю активів товариства та становить 0,05, в порівнянні з 2018 роком коефіцієнт рентабельності активів зменшився на 0,03.

Коефіцієнт рентабельності продукції становить 0,24, що на 0,09 менше за 2018 рік.

Коефіцієнт рентабельності діяльності становить 0,07.

На підставі аналізу показників фінансового стану ТОВ «Агропрайм Холдинг», можна зробити висновок про реальність стану фінансового стану підприємства. Виходячи з аналізу показників фінансового стану, можна висловити думку про стабільність фінансового стану підприємства та можливості функціонувати як суб'єкт господарювання.

Розглянемо та проаналізуємо структуру матеріальних запасів, а також питому вагу палива в цій структурі, що наведено у табл. 3.3.

Таблиця 3.3.

Аналіз структури виробничих запасів ТОВ «Агропрайм Холдинг» за

2019 - 2020 рр.

Вид виробничих запасів	2019		2020		Відхилення «+», «-»	
	Сума тис.грн	Питома вага %	Сума тис.грн	Питома вага %	Сума тис.грн	Питома вага %
Матеріали с-г призначення	6466,5	29,45	9876	31,24	3409,5	1,79
Запасні частини	9699,75	46,56	14814	44,67	5114,25	-1,89
Паливо	5388,75	23,99	8230	24,09	2841,25	0,1
Разом	21555,00	100	32920,00	100	11365,00	

Аналізуючи дані таблиці 3.3, можна зробити висновок про збільшення частки виробничих запасів на 11 365,00 тис грн. На це вплинуло збільшення частки палива на 2 841,25 тис грн, а саме на 0,1%, і матеріалів сільськогосподарського призначення на 3 409,5 тис грн або на 1,79%.

3.3. Внутрішньогосподарський контроль (аудит) за паливом

Система внутрішнього контролю має стати частиною компанії, інакше є ймовірність, що ця система буде або дуже дорогою, або неефективною.

Для ефективнішої розробки та впровадження системи внутрішнього контролю компанія має обґрунтувати своє рішення. На управлінські рішення впливає посилення конкуренції на ринку, вимоги до інформації для внутрішніх та зовнішніх користувачів, взаємозалежність та взаємозв'язок зовнішнього та внутрішнього контролю, реорганізація компанії для виходу на ринок, конфлікт інтересів, прибутковість компанії, фінансова незалежність, ризик неплатоспроможності, порушення режиму жорсткої економії тощо [32].

Метою контролю списання палива є визначення достовірності первинних даних, їх наявності та транспортуванн палива; повнота та своєчасність включення первинних даних до первинних документів та реєстрів бухгалтерського обліку; правильність виставлення рахунків за паливо відповідно до прийнятих правил бухгалтерського обліку; достовірність подання бухгалтерської звітності суб'єкта господарювання.

Тому основними завданнями внутрішнього контролю за ПММ є:

- перевірка організації складу, стану зберігання ПММ;
- визначення законності торгівлі паливом;
- визначення правильного розподілу витрат на виробництво та збут;
- перевірка відповідності нормам витрати пального;
- перевірка правильності та ефективності використання матеріальних ресурсів;
- огляд стандартів зберігання;
- перевірка дотримання норм витрати палива;
- перевірка правильності продажу надлишків палива;
- перевірка правильності створення собівартості продукції за статтями розрахунку;

- визначення правильності синтетичного та аналітичного обліку витрат на виробництво та реалізацію продукції, включених до витрат;

- контроль за дотриманням податкового законодавства компаніями при проведенні операцій, пов'язаних зі створенням собівартості продукції;

- оцінка повноти та правильності відображення інвентаризаційних операцій у бухгалтерському обліку та звітності [29].

Внутрішній контроль характеризується такими методами, як органолептичний, обчислювально-аналітичний та документальний методи контролю. Дана система методологічних методів контролю створюється за

допомогою аудиторських процедур, пов'язаних з інвентаризацією основних засобів, контрольних вимірів та контрольних запусків використання матеріалів для виробництва, безперервного та вибіркового спостереження та регулюючих розслідувань [21].

У ході внутрішнього контролю проводиться безперервна або вибіркова інвентаризація ПММ та перевіряється їх відповідність даним бухгалтерського обліку для кожного складу, а за потреби і для відповідальних осіб.

Якщо виявлено документи, які ставлять під сумнів їх достовірність, необхідна зустрічна перевірка (або запит до постачальника) та узгодження розрахунків. У разі виявлення будь-яких порушень буде проведено поглиблену перевірку для визначення причин порушень.

Система внутрішнього контролю визначає всі внутрішні правила та процедури контролю, які встановлюються керівництвом компанії з метою досягнення мети - (наскільки це можливо) стабільної та ефективної роботи компанії, дотримання внутрішньої економічної політики, обслуговування та раціонального використання. Компанії забезпечують активи, запобігання та виявлення шахрайства, помилок, точність і повноту обліку, своєчасне отримання достовірної фінансової інформації [17].

Внутрішній контроль ТОВ «Агропрайм Холдинг» переслідує наступні цілі:

- достовірність і повнота інформації;

- дотримання політики організації, планів, процедур та чинного законодавства;

- забезпечення безпеки майна;

- економне та ефективне використання ресурсів економічного оператора;

- досягнення цілей і завдань підрозділами бізнес-одиниці [32].

Перед проведенням аудиту організація повинна заповнити анкету для нового замовника. Тому детальну інформацію про ТОВ «Агропрайм Холдинг» можна побачити в такій Анкеті, яка представлена в додатку В.10.

Тест внутрішнього контролю, розроблений для ТОВ «Агропрайм Холдинг», міститься в додатку В.11. Відповідно до нього, існуюча служба внутрішнього контролю підпорядковується головному бухгалтеру, служба внутрішнього контролю використовує типові форми документів, фінансова звітність до затвердження керівництвом перевіряється службою внутрішнього контролю.

Для перевірки облікової політики підприємства з боку аудитора доцільно застосовувати анкету для аналізу основних положень політики. При дослідженні облікової політики було з'ясовано, що на підприємстві:

- методом оцінки при вибутті запасів є метод ФІФО;

- одиницею запасів є найменування;

- придбані (отримані) або вироблені запаси зараховуються на баланс за первісною вартістю;

- методом обліку і розподілу транспортно-заготівельних витрат є розподіл за середнім відсотком.

Аудиторський ризик плануємо такий, що сягає високого рівня (5%). Під час дослідження було виявлено, що рівень властивого ризику – високий, а ризику контролю - середній, отже ризик не виявлення помилок має сягати низького рівня.

Якщо аудитор установлює для себе менший рівень аудиторського ризику, то це означає, що він прагне до більшої впевненості у тому, що фінансова звітність не має істотних погрешностей. Нульовий ризик означає

бу повинна бути повною впевненість у цьому, а 100% ризик — повну невпевненість. Повна гарантія (нульовий ризик) точності фінансової звітності економічно не доцільна [10].

Аудитори використовують два основних методи оцінки аудиторського ризику: експертний (інтуїтивний) та кількісний. За першим методом аудитор шляхом виконання окремих процедур оцінює його складові оцінками «низький» — «високий». Потім залежно від комбінації складових оцінок визначається загальна оцінка аудиторського ризику [13].

Другий метод передбачає оцінку як складових аудиторського ризику, так і його загального рівня в діапазоні від 0 до 1, або від 0 до 100 % за формулою (факторною моделлю):

$$AR = BR \cdot RK \cdot RN, \quad (3.1)$$

де AR — аудиторський ризик (Audit risk);

BR — властивий ризик (Inherent risk);

RK — ризик контролю (Control risk);

RN — ризик невиявлення (Detection risk) [18].

На підставі даної моделі розрахуємо ризик не виявлення: $RN = 0,05 / (0,85 * 0,50) = 0,118$. Отже, виходячи з отриманих даних ризик не виявлення становить 11,8%. Оцінка аудиторського ризику повинна бути документально зафіксована за допомогою спеціальних робочих документів аудитора, які входять до складу аудиторського дос'є.

Рекомендації щодо поняття суттєвості та його взаємозв'язків з аудиторським ризиком надає МСА 320 «Суттєвість при плануванні та проведенні аудиту». Поняття суттєвості застосовується зазвичай стосовно викривлень у фінансовій звітності і означає, що ці викривлення можуть вплинути на аудиторський висновок [13].

Під рівнем суттєвості розуміється граничне значення викривлення бухгалтерської звітності, починаючи з якого кваліфікований користувач з більшим ступенем ймовірності не зможе на її основі робити правильні висновки і приймати правильні економічні рішення [11].

Визначимо межу суттєвості помилок у таблиці 3.4.

Таблиця 3.4

Оцінка суттєвості помилок

Показник	Сума по звітності, тис. грн.		Значення базового показника, тис. грн.	Критерій, %	Значення для визначення рівня суттєвості, тис. грн.
	Попередній рік, тис. грн.	Звітний рік, тис. грн.			
Прибуток до оподаткування	62 323	39 629	101 952	2	2039,04
Виручка від продажів	553 615	550 700	1 104 315	2	22086,3
Незавершене виробництво	111 263	142 189	253 452	4	10138,1
Поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи	130 961	191 615	322 576	5	16128,8
Власний капітал	364 002	403 631	767 633	1	7676,33
Виробничі запаси	59 941	44 815	104 756	4	4190,24

Розраховані показники будуть застосовані при аудиторській перевірці. Тобто, якщо виявлена помилка буде менша за рівень суттєвості, то розмір виявленої помилки суттєво на фінансову звітність не вплине.

На підставі проведених розрахунків буде проведена аудиторська вибірка та буде здійснено аудиторська перевірка.

Складемо загальну стратегію і деталізований план аудиторської перевірки ТОВ «Агропрайм Холдинг» (додаток В.12 та додаток В.13).

Відповідно до програми аудиторської перевірки (плану) під час здійснення аудиторської перевірки буде проаналізовано дані балансу підприємства з метою визначення змін та динаміки показників та зіставлення даних для перевірки достовірності даних стосовно обліку виробничих запасів, а саме палива [24].

3.4. Узагальнення матеріалів аналізу, внутрішнього контролю й аудиту для прийняття управлінських рішень з раціонального використання палива

Потрібно відзначити, що запаси є одним із найважливіших чинників забезпечення стійкості і безперервної діяльності підприємства для отримання максимально можливого прибутку. Стан і ефективність використання запасів — як найзначнішої частини оборотного капіталу — є одним з основних умов успішної діяльності підприємства, розвитку і реалізації його конкурентних переваг. Основною проблемою в системі управління підприємством є неефективна, а найчастіше взагалі відсутня система управлінського обліку, яка дає спотворену або дуже узагальнену інформацію з затримкою. Наслідком цієї проблеми є невикористання сучасних методів управління запасами. Таким чином, необхідною умовою ефективного і раціонального управління матеріальними ресурсами в сучасних умовах господарювання є створення взаємозв'язаних узгоджених систем бухгалтерського обліку і внутрішнього контролю за діяльністю на підприємстві [22].

Проаналізував всі аспекти обліку запасів і палива, прийшли до висновку, що для раціонального використання палива потрібно змінити способи його списання. Варто відмітити, що система обліку пального за нормами є досить суб'єктивною. Наприклад, для розрахунку витрат пального дані про пробіг автомобіля, кількість заправленого пального, залишок пального у баку на кінець зміни, особливості маршруту для застосування коефіцієнтів у подорожній лист чи інший документ записує водій. Ці дані не можуть бути точними, оскільки при їх заповненні нерідко допускаються різні маніпуляції, а з боку керівництва не завжди вдається налагодити ефективний контроль.

При запровадженні на підприємстві системи контролю транспорту GPS/GPRS немає необхідності застосовувати старі методи. Нова система дає змогу виконувати облікові завдання значно точніше та швидше, підвищуючи тим самим їх ефективність. Основними її елементами для

підприємства є GPS-трекер – пристрій, який встановлюється на кожен транспортний засіб і відслідковує місцезнаходження автомобіля, маршрут його на карті, визначає пробіг, місце та тривалість зупинок, видає статистику характеристик руху: швидкість, час у дорозі, час простою тощо;

датчик пального – пристрій, що встановлюється у паливний бак транспортного засобу і вимірює кількість пального у баку; комп'ютерна програма на стороні клієнта (на комп'ютері) – дає можливість обробляти отриману інформацію від GPS-трекера, датчика пального, сформувати звіти про використання пального, пробіг, стоянки, маршрути руху транспортних засобів

на карті тощо. Така система контролю транспорту дає можливість відмовитись від подорожніх листів чи подібних документів. Вся інформація як про рух транспортних засобів, так і про витрати пального надходить в режимі реального часу. До того ж її можна роздрукувати, завантажити до комп'ютерної бухгалтерської програми для відображення в обліку [25].

Підсумкова інформація за результатами внутрішнього аудиту має бути оформлена Аудиторським звітом (Звіт незалежного аудитора) і Аудиторським висновком. Аудиторський звіт містить організаційні аспекти (вступний розділ) та контрольну інформацію про відхилення (порушення, помилки) з рекомендаціями щодо їхнього усунення і запобігання в перспективі (основний розділ) [38].

Аудиторський висновок містить висновки за виявленими відхиленнями і ступенем їхньої суттєвості, заключну оцінку відносно достовірності і об'єктивності звіту, повноти і відповідності чинному законодавству, встановленим стандартам і нормами бухгалтерського обліку фінансово-господарської діяльності підприємства.

Аудиторський звіт може містити модифіковану або не модифіковану думку [1].

Плануючи та здійснюючи аудиторські процедури, оцінюючи їх результати, аудитор повинен розглянути відповідність використання управлінським персоналом при підготовці фінансових звітів припущення про

безперервності діяльності підприємства. Існує декілька підходів для оцінки безперервності діяльності підприємства та прогнозування банкрутства, але я використаю прогнозування за допомогою фінансових показників, а саме розрахую показники Бівера (таблиця 3.5).

Таблиця 3.5

Розрахунок показників Бівера

Показники	Значення по підприємству	Нормативне значення показників, якщо підприємство за 5 років до банкрутства
Коефіцієнт Бівера	0,1	0,17
Рентабельність активів	4,6	4
Фінансовий леверидж	52	≥ 50

Відповідальність аудитора полягає в отриманні достатніх і прийнятних аудиторських доказів щодо можливості використання припущення управлінського персоналу про безперервність діяльності під час складання фінансової звітності та за висновок щодо здатності суб'єкта господарювання безперервно продовжувати діяльність [46].

Отже, як бачимо з таблиці, ТОВ «Агропрайм Холдинг» знаходиться за 5 років до банкрутства. Щоб цього не сталося треба проаналізувати роботу підприємства, знайти фактори, які негативно впливають на роботу і усунути їх.

На підставі отриманої інформації сформуємо аудиторський висновок для досліджуваного підприємства (Додаток В.14).

Висновки до розділу 3

Для аналізу запасів та визначення впливу факторів на їх стан та ефективність споживання використовуються різні методи та методи економічного аналізу. Серед основних методів економічного аналізу М. В. Бурдюг виокремлює: використання системи показників, які комплексно характеризують господарську діяльність; комплексне використання

інформаційних ресурсів; дослідження та кількісний вимір впливу факторів на зміну показника; виявлення резервів підвищення ефективності управління; розробка необхідних заходів щодо виправлення недоліків, виявлених у процесі аналізу; перевірка на усунення виявлених у аналізі недоліків.

Для отримання аудиторських доказів щодо відповідності структури ефективності функціонування систем обліку та внутрішнього контролю виконують тести систем контролю.

Аналіз балансу ТОВ «Агропрайм Холдинг» у горизонтальному та вертикальному розрізі показав, що компанія має достатній оборотний капітал, що впливає на фінансову стабільність та ліквідність. В основному це пов'язано з низькою часткою короткострокових зобов'язань та зменшенням грошової частки у балансі. Частка капіталу значна, що свідчить про низьку ймовірність банкрутства аналізованої компанії.

На підставі аналізу показників фінансового стану ТОВ «Агропрайм Холдинг», можна зробити висновок про реальність стану фінансового стану підприємства. Виходячи з аналізу показників фінансового стану, можна висловити думку про стабільність фінансового стану підприємства та можливості функціонувати як суб'єкт господарювання.

Метою контролю списання палива є визначення достовірності первинних даних, їх наявності та транспортування палива; повнота та своєчасність включення первинних даних до первинних документів та реєстрів бухгалтерського обліку; правильність виставлення рахунків за паливо відповідно до прийятих правил бухгалтерського обліку; достовірність подання бухгалтерської звітності суб'єкта господарювання.

Внутрішній контроль ТОВ «Агропрайм Холдинг» переслідує наступні цілі:

- достовірність і повнота інформації;
- дотримання політики організації, планів, процедур та чинного законодавства;
- забезпечення безпеки майна;

- економічне та ефективне використання ресурсів економічного оператора;
- досягнення цілей і завдань підрозділами бізнес-одиниці.

Потрібно відзначити, що запаси є одним із найважливіших чинників забезпечення стійкості і безперервної діяльності підприємства для отримання максимально можливого прибутку. Стан і ефективність використання запасів

— як найважливішої частини оборотного капіталу — є одним з основних умов успішної діяльності підприємства, розвитку і реалізації його конкурентних переваг.

Проаналізував всі аспекти обліку запасів і палива, прийшли до висновку, що для раціонального використання палива потрібно змінити способи його списання. При запровадженні на підприємстві системи контролю транспорту GPS/GPRS немає необхідності застосовувати старі методи. Нова система дає змогу виконувати облікові завдання значно точніше та швидше, підвищуючи тим самим їх ефективність. Така система контролю транспорту

дає можливість відмовитись від подорожніх листів чи подібних документів [56].

ТОВ «Агропрайм Холдинг» знаходиться за 5 років до банкрутства. Щоб цього не сталося треба проаналізувати роботу підприємства, знайти фактори, які негативно впливають на роботу і усунути їх.

ВИСНОВКИ

Облік запасів, у тому числі палива, регулюється Положенням (Стандарт) про бухгалтерський облік 9 «Запаси», в якому зазначено, що «запаси – це активи, що утримуються компанією для перепродажу, у виробництві для перепродажу продукту або в процесі виробництва і для управління виробництвом» [20].

Паливно-мастильні матеріали - це бензин, дизельне паливо, дизельне паливо і тракторні масла, стиснений і зріджений газ, а також інші технічні та спеціальні рідини, які використовуються в експлуатації транспортних засобів. Слід зазначити, що термін «паливно-мастильні матеріали» юридично не закріплений в нормативних актах.

Запаси обліковуються на всіх етапах їх надходження, вибуття або зберігання. Відповідно до П(С)БО 9 «Запаси», запаси, якщо такі є, оцінюються за допомогою одного з таких методів: ідентифікованої собівартості відповідної одиниці запасів; ФІФО; середньозваженої собівартості; нормативних затрат; ціни продажу [25].

Визначення запасів у МСБО 2 по суті відповідає визначенню запасів у МСБО 9.

З огляду на обсяг перевірених документів було визначено, що МСБО 2 «Запаси» застосовується до всіх запасів, але є винятки.

Паливно-мастильні матеріали списуються за фактичною вартістю палива, яке було витрачено при експлуатації автомобіля, але при цьому враховуючи норми витрат. Тобто при списанні палива у бухгалтерському обліку порівнюють нормативну і фактичну витрату. Якщо фактична витрата більше норми, то слід з'ясувати причини цього.

Для написання магістерської роботи використовувались дані фінансової звітності ТОВ «Агропрайм Холдинг». Місцем його розташування є така юридична адреса: 68600, Україна, Одеська область, м. Ізмаїл, вул. Білгород-Дністровська, 154. Зараз товариство обробляє 24 112 га ріллі в п'яти районах

Одеської області та активно розвиває тваринництво. У грудні 2014 ТОВ «Агропрайм Холдинг» стало членом Асоціації свинарів України.

В рослинництві головними культурами в ТОВ «Агропрайм Холдинг» є озима пшениця, ріпак озимий, соняшник, ячмінь озимий, а тваринництво представлено вирощуванням свиней, серед яких є чистопородні свинки та кнурці порід Велика Біла та Ландрас французької селекції.

Провівши дослідження, можна зробити висновок, що господарська діяльність ТОВ «Агропрайм Холдинг» у 2020 році в порівнянні з минулими роками зазнала зменшення доходів і збільшення витрат, що призвело до зменшення прибутку. До цього могло призвести зменшення урожайності, зменшення ціни, а також значне збільшення адміністративних витрат, витрат на збут, а також інших операційних витрат.

Бухгалтерський облік здійснюється бухгалтерією ТОВ «Агропрайм Холдинг», яку очолює головний бухгалтер. Кількісний та якісний склад бухгалтерії визначається штатним розписом і затверджується окремим наказом керівника підприємства. Відповідальність за організацію обліку на підприємстві «Агропрайм Холдинг» несе керівник.

ТОВ «Агропрайм Холдинг» в своїй діяльності для обліку палива, починаючи з 2020 року, використовує смарт-картки. Смарт-картка – пластикова картка з вбудованою мікросхемою. На вигляд вона дуже подібна до кредитних карток, проте ототожнювати їх не варто. Таку картку АЗС видає клієнту для спрощеного придбання ПММ.

ПММ списуються, як правило, на підставі подорожніх листів, за якими визначають: кількість палива в баку (у балоні) автомобіля на початок зміни (рейсу) за даними вимірювальних приладів; кількість заправленого палива протягом зміни (рейсу); залишок палива на кінець зміни (рейсу). Якщо фактична витрата ПММ перевищує нормативну, то до складу витрат звітного періоду слід включати вартість фактично витрачених ПММ у межах установлених норм. Для обліку додаткового споживання палива у кожному окремому випадку в ТОВ «Агропрайм Холдинг» оформляють внутрішні

документи: акти про проведення техоглядів, регулювальних робіт, приладження деталей двигунів і автомобілів після ремонту і т. п., матеріальні звіти щодо використання запчастин, матеріалів і ПММ при виконанні ремонтних і регулювальних робіт.

На субрахунку 203 «Паливо» ТОВ «Агропрайм Холдинг» обліковують наявність і рух палива, у тому числі оплачені талони на нафтопродукти й газ.

На підставі актів інвентаризації залишків та звітів про рух палива технік з обліку паливно-мастильних матеріалів складає звіт про витрати палива за місяць, в якому відображає рух палива за видами, фактичні витрати палива за видами, фактичні витрати палива та результат (економія або перевитрати) проти встановлених норм. Перевитрати палива водіями за рішенням керівника підприємства відносять до відшкодування матеріально відповідальною особою або на витрати діяльності.

ТОВ «Агропрайм Холдинг» займається виробництвом біопалива з відходів сільськогосподарського виробництва, що є перспективним інвестиційним проектом.

Вчені пропонують розрізняти тверді біопалива, біогаз та рідке біопаливо

Облік біопалива в ТОВ «Агропрайм Холдинг» також ведеться на субрахунку 203 «Паливо», що не є зовсім доречним на нашу думку.

Аналітичний облік паливно-мастильних матеріалів в ТОВ «Агропрайм Холдинг» ведуть за кожним субрахунком за їхніми видами (марками), місцями зберігання й матеріально відповідальними особами. Синтетичний облік палива на підприємстві ведеться в Оборотно-сальдовій відомості.

Автоматизація обліку палива в ТОВ «Агропрайм Холдинг» в програмі «1С:Бухгалтерія» налагоджена і працює справно.

Аналіз балансу ТОВ «Агропрайм Холдинг» у горизонтальному та вертикальному розрізі показав, що компанія має достатній оборотний капітал, що впливає на фінансову стабільність та ліквідність. В основному це пов'язано з низькою часткою короткострокових зобов'язань та зменшенням грошової

частки у балансі. Частка капіталу значна, що свідчить про низьку ймовірність банкрутства аналізованої компанії.

На підставі аналізу показників фінансового стану ТОВ «Агропрайм Холдинг», можна зробити висновок про реальність стану фінансового стану підприємства. Виходячи з аналізу показників фінансового стану, можна висловити думку про стабільність фінансового стану підприємства та можливості функціонувати як суб'єкт господарювання.

Внутрішній контроль ТОВ «Агропрайм Холдинг» переслідує наступні цілі:

- достовірність і повнота інформації;
- дотримання політики організації, планів, процедур та чинного законодавства;
- забезпечення безпеки майна;
- економне та ефективне використання ресурсів економічного оператора;
- досягнення цілей і завдань підрозділами бізнес-одиниці.

Потрібно відзначити, що запаси є одним із найважливіших чинників забезпечення стійкості і безперервної діяльності підприємства для отримання максимально можливого прибутку. Стан і ефективність використання запасів як найзначнішої частини оборотного капіталу — є одним з основних умов успішної діяльності підприємства, розвитку і реалізації його конкурентних переваг.

Проаналізував всі аспекти обліку запасів і палива, прийшли до висновку, що для раціонального використання палива потрібно змінити способи його списання. При запровадженні на підприємстві системи контролю транспорту GPS/GPRS немає необхідності застосовувати старі методи. Нова система дає змогу виконувати облікові завдання значно точніше та швидше, підвищуючи тим самим їх ефективність. Основними її елементами для підприємства є: GPS-трекер — пристрій, який встановлюється на кожен транспортний засіб і відслідковує місцезнаходження автомобіля, маршрут його на карті, визначає пробіг, місце та тривалість зупинок, видає

статистику характеристик руху: швидкість, час у дорозі, час простою тощо; датчик пального – пристрій, що встановлюється у паливний бак транспортного засобу і вимірює кількість пального у баку; комп'ютерна програма на стороні клієнта (на комп'ютері) – дає можливість обробляти отриману інформацію від GPS-трекера, датчика пального, сформувати звіти про використання пального, пробіг, стоянки, маршрути руху транспортних засобів на карті тощо. Така система контролю транспорту дає можливість відмовитись від подорожніх листів чи подібних документів.

ТОВ «Агропрайм Холдинг» знаходиться за 5 років до банкрутства. Щоб

цього не сталося треба проаналізувати роботу підприємства, знайти фактори, які негативно впливають на роботу і усунути їх.

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Андрос С.В. Аналіз діяльності підприємства: продуктивне використання виробничих запасів // Економічний вісник НТУУ «КПІ». – Київ Вид-во ПП «ЕКМО», 2015. – № 5. – С. 145–147.

2. Астахова З.П. Вибуття запасів. посібник // Дебет-Кредит. - 2014. - № 4. – С. 45-57.

3. Болдуєва О.В., Рибалко О.М. Проблеми обліку та оцінки виробничих запасів. // Бухгалтерський облік і аудит. – 2014. – № 4. – 147 с. 9.

4. Бондар Ю. Робочі документи аудитора. Аудиторська вибірка: посібник. Київ: ДП «Інформ.-аналіт. агентство», 2017. 396 с.

5. Борщ Н. Складський облік Харків : Фактор, 2018. – 112 с

6. Бондаренко Н. О. Аудит суб'єктів підприємницької діяльності : навч. посіб. Київ : Центр навчальної літератури, URL: https://studopedia.com.ua/1_33735_materiali-z-organizatsii-obliku-i-vnutrishnogo-kontrolyu.html

7. Бутинець Ф. Ф. Бухгалтерський фінансовий облік: підручник. URL: <https://dt-kt.net/books/book-13/>

8. Бухгалтерський облік частина I Відображення в бухгалтерському обліку вибуття запасів URL: http://posibnyku.yntu.edu.ua/buh_ob/buhg_1/73.htm

9. Візіренко С. В. Удосконалення методики аудиту виробничих запасів. Сталій розвиток економіки. 2016. Вип. 1. С. 209–213.

10. Виноградова М. О., Жидєєва Л. І. Аудит : навч. посіб. Київ: ЦУЛ, 2014. 656 с.

11. Гордієнко Н.І., Харламова О.В., Мізік Ю.І., Конопліна О.О. Аудит: методика і організація : навч. посібник. Харків : ХНУМГ ім. О.М. Бекетова. 2017. 319 с.

12. Горшар В. ІС: Запаси на складах та у виробництві. Запаси на складу та у виробництві // Бухгалтерія. Збірка систематизованого законодавства. – 2012. – Випуск 8. – С. 212–226,

13. Губа Є. Облік надходження (вибуття) запасів // Школа бухгалтера. – 2015. – № 8.

14. Гудзь Н. В., Денчук П. Н., Романів Р. В. Бухгалтерський облік: навч. посіб. – 2-ге вид., перероб. і допов. Київ : Центр учбової літератури. 2016. 424с.

15. Гуйда Л. Коли і для чого проводиться інвентаризація // Український бухгалтерський тижневик ДТ-Кт: URL: <http://dtkr.com.ua/debet/ukr/2000/47/47pr3.html>

16. Гуцаленко Л.В. Організація обліку і контролю витрат на виробництво біологічного палива [монографія] / Л.В. Гуцаленко, В.Ю. Фабіянська. – Вінниця: Вид-во РПП «ТД «Едельвейс і К», 2013. – 272 с.

17. Дерев'янка С. І., Кузик Н. П., Олійник С. О., Ганяйло О. М. Аудит : навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2016. 380 с.

18. Документи з обліку ТМЦ. Практичне керівництво // Баланс. – 2011. – № 22 – С. 43.

19. Задорожний З.В., Панасюк В.М., Ковальчук С.К., Бобрівець Л.Я. Облік і звітність за міжнародними стандартами: навч. посібник 2-е видання. Тернопіль: Економічна думка, 2015. 340 с

20. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій: Наказ Міністерства фінансів України № 291 URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99>.

21. Інструкція про порядок приймання, транспортування, зберігання, відпуску та обліку нафти і нафтопродуктів на підприємствах і організаціях України, затверджена наказом Мінпалива, Мінтрансу, Мінекономіки, Держспоживполітики № 281/171/578/155. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/z0805-08> (дата звернення 05.11.2019).

22. Калюга Є. В. Відповідність між національною та міжнародною системами обліку. Бухгалтерський облік, оподаткування, аналіз і аудит: сучасний стан, проблеми та перспективи розвитку: зб. матеріалів доп. учаси. І

Міжнар. наук. практ. конф. 11 грудня 2015р.: м.Чернігів:Черніг. нац. технол. ун-т, 2015. С 8-10.

23. Карпенко О.В. Нові підходи до контролю матеріальних запасів [Текст]

/ О.В. Карпенко // Вісник ЖДТУ. – 2013. – № 15 – С. 103

24. Кіркока Р. Г. Особливості проведення аудиту виробничих запасів в сучасних умовах на підприємствах. Глобальні та національні проблеми економіки. 2015. Вип. 3. С. 869–872.

25. Класифікація запасів URL: http://minfin.com.ua/taxes/-/gospoper/bo_2_5_2_obliczapasy.html

26. Крупка Я.Д., Задорожний З.М.В., Гудзь Н.В. та ін. Бухгалтерський облік: підручник. Тернопіль: ТНЕУ, 2018. 460 с. 52.

27. Крупка Я.Д., Задорожний З.В., Гудзь Н.В., Денчук П.Н., Починок Н.В. та ін. Фінансовий облік: підручник. 4-те вид. доп. і перероб. Тернопіль: ТНЕУ, 2017. 451 с.

27. Кузик Н. Методичні аспекти аудиту запасів. Інститут бухгалтерського обліку, контроль та аналіз в умовах глобалізації. 2015. Вип. 4. С. 106–113.

28. Кузик Н.П. Особливості оцінки аудиторського ризику й суттєвості помилок за міжнародною практикою. Облік, економіка, менеджмент: наукові нотатки. Міжнародний збірник наукових праць. 2016. Вип. 4 (12). С. 177-185

29. Кузик Н.П. Галузеві особливості як визначальна складова аудиту фінансової звітності аграрних підприємств Бухгалтерський облік, оподаткування та контроль в умовах міжнародної економічної інтеграції: збірник тез доповідей Всеукр. наук.-практ. конф. 10 жовтня 2019 р.) К.: НУБіП України, 2019. С. 226–229

30. Кузик Н.П., Модла К.В. Порівняльний аналіз формування фінансової звітності за міжнародними та національними стандартами. Облік, економіка, менеджмент. 2017. Вип. 1(13). С. 77-85.

32. Методичні рекомендації з перевірки порівнянності показників фінансової звітності : Наказ Міністерства фінансів України від 11.04.2013 р. № 476. URL: <https://dtki.com.ua/show/2cid010381>.

33. Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду іншого надання вневності та супутніх послуг. Видання 2016–2017 р. Міжнародна федерація бухгалтерів. Аудиторська палата України. Київ, 2018. Ч.1. 1142 с.

34. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 2 «Запаси» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.iasplus.com/en/standards/ias/ias2>

35. Методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності : Наказ Міністерства фінансів України від 30.12.2013 р. № 433. URL: <https://zakon.help/law/433>.

37. Наказ «Про затвердження Норм витрат палива і мастильних матеріалів на автомобільному транспорті» №43 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0043361-98>

38. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» : Наказ Міністерства фінансів України від 07.02.2013 р. № 73. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>.

39. Немченко В. В. Аудит (Основи державного, незалежного професійного та внутрішнього аудиту): Підручник / В. В. Немченко, О. Ю. Редько. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 540 с.

40. Огійчук, М. Ф. Аудит: організація і методика: навчальний посібник для вузів / М. Ф. Огійчук, І. Т. Новіков, І. І. Рагуліна. – К.: Алерта, 2010. – 584 с.

41. Олійник А.П. Сучасні методи обліку виробничих запасів URL: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/En_oif/2012_9_2/70.pdf

42. Омельянович М. Оцінка вибуття запасів: вивчаємо методи // Все про бухгалтерський облік. – 2011. – №47. – С. 19.

43. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 «Запаси» : Наказ Міністерства фінансів України № 246. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0751-99>.

44. Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань : Наказ Міністерства фінансів України від 02.09.2014 № 879. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1365-14>.

45. Полякова Т.В., Дерев'янко С.І. До питання удосконалення обліку та контролю пального в умовах застосування сучасних систем GPS/GPRS // Proceedings of the 1st International Scientific and Practical Conference «Scientific Horizon in the Context of Social Crises» (January 6-8, 2020). Tokyo, Japan: Otsuki Press, 2020.

46. Полякова Т.В., Дерев'янко С.І. Особливості обліку паливно-мастильних матеріалів// XI Міжнародна науково-практична конференція молодих науковців, аспірантів, здобувачів і студентів «Сучасні проблеми і перспективи розвитку обліку, аналізу і контролю в умовах глобалізації економіки», 2019.

47. Полякова Т.В., Дерев'янко С.І. Організація обліку паливно-мастильних операцій: розрахунки за талонами// IV Регіональна науково-практична інтернет-конференція «Економічний розвиток країни: новий курс України», 2019.

48. Полякова Т.В., Дерев'янко С.І. Облік списання паливно-мастильних матеріалів// V Всеукраїнська студентська науково-практична конференція «Облік, оподаткування, контроль та аналіз в активізації діяльності економічних суб'єктів», 2020.

50. Полякова Т.В., Дерев'янко С.І. Облік виробничих запасів за П(С)БО ТА МСБО: порівняльна характеристика/ 75 Науково-практична студентська конференція «Концептуальні засади збалансованого розвитку аграрного сектору економіки України в умовах глобальних викликів», 2020.

51. Полякова Т.В., Долженко І.І. Реєстрація акцизних складів у разі зберігання пального понад встановлені обсяги// 74 Науково-практична студентська конференція «Концептуальні засади збалансованого розвитку аграрного сектору економіки України в умовах глобальних викликів», 2020

52. Полякова Т.В., Дерев'янко С.І. Правове регулювання виробництва та використання біопалива// VI Всеукраїнська студентська науково-практична конференція «Облік, оподаткування, контроль та аналіз в активації діяльності економічних суб'єктів», 2021

53. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16.07.1999 № 996-XIV. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/996-14>.

54. Снісар О.О. Поняття паливно-мастильних матеріалів: обліковий аспект / О.О. Снісар [зб. тез Десятої Всеукраїнської наукової Internet-конференції студентів і молодих вчених, присвяченої видатним вченим у галузі бухгалтерського обліку, фінансового аналізу та контролю, докторам екон. наук, проф. І.В. Малишеву, П.П. Німчинову]. – Житомир: ЖДТУ, 2012. – С. 191–192.

55. Сиротюк Г. Методичні особливості аудиту виробничих запасів Г. Сиротюк, К. Сиротюк // Вісник Львівського національного аграрного університету. Серія : Економіка АПК. - 2015. - № 22(1) - С. 92-97.

56. Скорба О.А. Методика аудиту виробничих запасів / О.А. Скорба // [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://www.rusnauka.com/10_DN_2014/Economics/7_164604.doc.htm

57. Скорба О.А. Організація проведення аудиту виробничих запасів / О.А. Скорба // [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://www.rusnauka.com/9_NND_2014/Economics/7_164138.doc.htm

58. Скрипник М.І. Удосконалення організації і методики аудиту виробничих запасів на підприємстві // М.І. Скрипник, О.О. Григоревська, Н.Й. Радіонова // Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу. – 2016. - Вип. 2–3 (35). – С. 378-398.

59. Тиквій Н.В., Гулько Є.М. Необхідність аудиту в умовах ринкової економіки [URL: http://www.rusnauka.com/16_ADEN_2010/Economics/68842.doc.htm

60. Утенкова К. О. Аудит: Навчальний посібник. – К.: Алерта, 2011. – 408 с. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://westudents.com.ua/glavy/5334-metodika-audit-vi-robnichih-zapasv.html>

61. Камайджок О. Проводимо річну інвентаризацію-2 // Д-т К-т № 49 від 03.12.2011., ТзОВ "Редакція "Дебет-Кредит", С. 33-41.

62. Царенко І.М. Удосконалення методики аналізу запасів підприємства
URL: <http://repository.hneu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/863/1/Царенко%20І.М.%20Удосконалення%20методики%20аудиту%20запасів%20підприємства.pdf>

63. Чабанний В. Я. Паливо-мастильні матеріали, технічні рідини та системи їх забезпечення. Кіровоград : Центрально-Українське видавництво, 2010. 353 с.

64. Чаюн І.Ю., Бондар І.Ю. Управління матеріало-технічним забезпеченням підприємства: навчальний посібник. Київ. нац. торг.- екон. ун-т. 2014. – 111 с.

65. Череп О.Г., Буряк І.В., Методика проведення аудиту запасів на великих промислових підприємствах. // Вісник ЖДТУ Економічні науки. – 2015 – № 3(53).

66. Чернедевський Л.М., Беренда Н.І. Аудит : навчальний посібник. Київ : Міленіум, 2014. 466с.

67. Шендригоренко М.Т. Виробничі запаси підприємства як об'єкт обліку та аудиту. // Глобальні та національні проблеми економіки. – 2017. – Випуск 20. – С. 1045-1047

68. Шмиголь Н.М. Роль і місце аналізу виробничих запасів у системі управління ресурсним потенціалом підприємства. // Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво. – 2015. – № 5. – С. 102-106.

69. Шум М. А., Гулько К. С. Особливості обліку та аналізу виробничих запасів на підприємствах України в сучасних умовах. Науковий вісник Ужгородського національного університету. 2017. № 4. С. 166- 169

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП **ДОДАТКИ** України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

Характеристика основних видів запасів

№ п/п	Класифікація групи за призначенням	Вид запасів	Характеристика
1.	За призначенням і причинами утворення	Постійні	Частина виробничих запасів і товарних запасів, що забезпечують безперервність виробничого процесу між двома черговими поставками
		Сезонні	Запаси, що утворюються при сезонному виробництві продукції чи сезонному транспортуванні
2.	За місцем знаходження	Складські	Запаси, що знаходяться на складах підприємства
		У виробництві	Запаси, що знаходяться в процесі обробки
		В дорозі	Продукція, що відвантажена споживачу і ще ним не отримана, знаходиться в дорозі
3.	За рівнем наявності на підприємстві	Нормативні	Запаси, що відповідають запланованим обсягам запасів, необхідним для забезпечення безперебійної роботи підприємства
		Понаднормові	Запаси, що перевищують їх нормативну кількість
4.	За наявністю на початок і кінець звітного періоду	Початкові	Величина запасів на початок звітного періоду
		Кінцеві	Величина запасів на кінець звітного періоду
5.	По відношенню до балансу	Балансові	Запаси, що є власністю підприємства і відображаються в балансі
		Позабалансові	Запаси, що не належать підприємству і знаходяться на ньому через визначені обставини
6.	За ступенем ліквідності	Ліквідні	Виробничі та товарні запаси, що легко перетворюються на грошові кошти у короткий термін без значних витрат первісної вартості таких запасів
		Неліквідні	Виробничі та товарні запаси, які неможливо легко перетворити на грошові кошти у короткий термін і без значних витрат первісної вартості таких запасів
7.	За походженням	Первинні	Запаси, що надійшли на підприємство ззовні від інших підприємств і не підлягли обробці на даному підприємстві
		Вторинні	Матеріали і вироби, що після первинного використання можуть застосовуватись вдруге на підприємстві (відходи виробництва)

НУБІП України

Продовження додатку А.1

8.	За обсягом	Вільні	Запаси, що знаходяться у надлишку на підприємстві
		Обмежені	Запаси, що знаходяться в обмеженій кількості на підприємстві
9.	За сферою використання	У сфері виробництва	Запаси, що знаходяться у процесі виробництва (виробничі запаси, незавершене виробництво)
		У сфері обігу	Запаси, що знаходяться в сфері обігу (готова продукція, товари)
		У невиробничій сфері	Запаси, що не використовуються у виробництві

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

Первісна вартість запасів

№ п/п	Шляхи надходження запасів	Формування первісної вартості запасів
1.	Придбання	Первісною вартістю запасів є собівартість запасів, яка складається з фактичних витрат на їх придбання
2.	Виготовлення власними силами	Первісною вартістю визнається собівартість їх виробництва, яка визначається за Положенням (стандартом) 16 "Витрати" і відповідає калькуляції, затвердженій на підприємстві
3.	Внесення до статутного капіталу	Первісною вартістю визнається погоджена засновниками (учасниками) підприємства їх справедлива вартість
4.	Одержання безоплатно	Первісною вартістю визнається їх справедлива вартість
5.	Придбання в результаті обміну	Первісна вартість одиниці запасів, придбаних в результаті обміну на подібні запаси, дорівнює балансовій вартості переданих запасів. Якщо балансова вартість переданих запасів перевищує їх справедливу вартість, то первісною вартістю отриманих запасів є їх справедлива вартість. Різниця між балансовою і справедливою вартістю переданих запасів включається до складу витрат звітного періоду. Первісною вартістю одиниці запасів, придбаних у результаті обміну на неподібні запаси, визнається справедлива вартість придбаних запасів.

Анкета нового клієнта

Повне найменування юридичної особи:	ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ АГРОПРАЙМ ХОЛДИНГ
Скорочена назва:	ТОВ "АГРОПРАЙМ ХОЛДИНГ"
Статус юридичної особи:	Не перебуває в процесі припинення
Код ЄДРПОУ:	36233605
Дата реєстрації:	18.12.2008
Уповноважені особи:	ІГНАТ ЛАРИСА ІВАНІВНА - керівник з 12.10.2010 ІГНАТ ЛАРИСА ІВАНІВНА - підписант з 12.10.2010
Розмір статутного капіталу:	60 500,00 грн.
Організаційно-правова форма:	Товариство з обмеженою відповідальністю
Форма власності:	Недержавна власність
Види діяльності:	Основний: 01.11 Вирощування зернових культур (крім рису), бобових культур і насіння олійних культур Інші: 01.13 Вирощування овочів і баштанних культур, коренеплодів і бульбоплодів 01.46 Розведення свиней 01.50 Змішане сільське господарство 46.21 Оптова торгівля зерном, необробленим тютюном, насінням і кормами для тварин 46.90 Неспеціалізована оптова торгівля
Адреса:	68600, Одеська обл., місто Ізмаїл, ВУЛИЦЯ БІЛГОРОД-ДНІСТРОВСЬКА, будинок 154
Телефон/факс:	+380484148879
Реєстр платників ПДВ	Дійсне свідоцтво ПДВ
Індивідуальний податковий номер:	362336015020
Дата реєстрації:	13.02.2009
Дані про реєстраційний номер платника єдиного внеску:	1502032397

Банківські реквізити	Філія АТ "Укрексімбанку" м. Ізмаїл, МФО банку – 328629, поточний рахунок – 2600801531541
Податки, що сплачуються	Фіксований сільськогосподарський податок (4 група Єдиного податку з 2016 року)
Орган Державної податкової служби, у якому зареєстровано підприємство як платник податків	Ізмаїльська об'єднана Державна податкова інспекція в Одеській області. 68600, м. Ізмаїл, вул. Кишинівська, 3.
Частка іноземних інвесторів у статутному капіталі	0
Виручка від усіх видів реалізації за звітний рік	18878,0 тис. грн.
Підрозділи, що здійснюють ведення бухгалтерського обліку	Бухгалтерія
Форма бухгалтерського обліку, ступінь його автоматизації, реєстри обліку	Журнально-ордерна з використанням програми 1С: Підприємство, 8.2
Наявність підрозділу (служби) внутрішнього контролю	Присутній у вигляді Ревізійної комісії (Голова – Захарова Ольга Павливна)
Наявність одержаних кредитів із зазначенням виду та валюти	Відсутні
Дата останньої аудиторської перевірки із зазначенням аудиторської фірми	20 лютого 2017 року, ТОВ «ПРОФАУДИТ»
Ступінь знайомства з клієнтом	Новий клієнт
Предмет аудиторської перевірки	Правильність ведення обліку ПММ
Період, за який необхідно провести перевірку	16.01.2019-30.01.2019
Вказати замовників аудиту	Керівництво
Результат перевірки	-впевнитися в відсутності суттєвих помилок -впевнитися у відсутності шахрайства -переконатися в правильності ведення обліку доходів підприємства

Додаток В.2

Горизонтальний аналіз балансу ТОВ «Агропрайм Холдинг» (тис. грн)

АКТИВ	2017	2018	2019	Абсолютне відхилення	Відносне відхилення
I. Необоротні активи					
Нематеріальні активи	9	7	6	-3,00	66,67
первісна вартість	17	17	17	0,00	100,00
накопичена амортизація	8	10	11	+3,00	137,50
Незавершені капітальні інвестиції	27 751	28 697	25 484	-2267,00	91,83
Основні засоби	180 655	169 737	207 909	+27 254,00	115,09
первісна вартість	290 258	297 275	355 891	+65 633,00	122,61
знос	109 603	127 538	147 982	+38 379,00	135,02
Довгострокові біологічні активи	9 176	9 669	8 785	-891,00	95,74
Усього за розділом I	217 591	208 110	242 184	+24 593,00	111,30
II. Оборотні активи					
Запаси	185 473	207 966	213 305	+27 832,00	115,01
Виробничі запаси	32 920	59 941	44 815	+11 895,00	136,13
Незавершене виробництво	140 291	111 263	142 189	+1 898,00	101,35
Готова продукція	12 262	36 762	26 301	+14 039,00	214,49
Поточні біологічні активи	21 407	19 518	26 709	+5 302,00	124,77
Векселі одержані	29 999	29 999	29 999	0,00	100,00
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, послуги з бюджетом	191 189	250 418	317 771	+126 582,00	166,21
Гроші та їх еквіваленти	3 154	3 566	9 110	+5 956,00	288,84
Готівка	1 894	2 124	732	-1162,00	38,65
Готівка	69	711	167	+98,00	242,03
Рахунки в банках	1 825	1 413	565	-1260,00	30,96
Витрати майбутніх періодів	-	6 313	13 528	+7 215,00	214,29
Інші оборотні активи	2 629	1 460	6 011	+3 382,00	228,64
Усього за розділом II	435 745	521 364	617 165	+181 420,00	141,63
Баланс	653 336	729 474	859 349	+206 013,00	131,53

Продовження додатку В.2

ПАСИВ	2017	2018	2019	Абсолютне відхилення	Відносне відхилення
I. Власний капітал					
Зареєстрований капітал	61	61	61	0	100,00
Додатковий капітал	11	11	11	0	100,00
Нерозподілений прибуток	301 607	363 930	403 559	+101 952	133,80
Усього за розділом I	301 679	364 002	403 631	+101 952	133,79
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення					
Цільове фінансування	-	-	4 682	+4 682	-
Усього за розділом II	-	-	4 682	+4 682	-
III. Поточні зобов'язання і забезпечення					
Векселі видані	64 621	46 363	-	-64 621	-
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	101 555	141 506	209 141	+107 586	205,94
товари, роботи, послуги	150 664	130 961	191 615	+40 951	127,18
розрахунками з бюджетом	982	2 753	2 815	+1 833	286,66
розрахунками зі страхування	542	665	616	+74	113,65
розрахунками з оплати праці	1 971	2 393	2 479	+508	125,77
Інші поточні зобов'язання	31 322	40 831	44 036	+12 714	140,59
Усього за розділом III	351 657	365 472	451 036	+99 379	128,26
Баланс	653 336	729 474	859 349	+206 013	131,53

Додаток В.3

Вертикальний аналіз балансу ТОВ «Агропрайм Холдинг» (тис. грн)

АКТИВ	2017	2018	2019	Частка у % до суми балансу 2017	Частка у % до суми балансу 2018	Частка у % до суми балансу 2019
I. Необоротні активи						
Нематеріальні активи	9	7	6	0,00	0,00	0,00
первісна вартість	17	17	17	0,00	0,00	0,00
накопичена амортизація	8	10	11	0,00	0,00	0,00
Незавершені капітальні інвестиції	27 751	28 697	25 484	4,25	3,93	2,97
Основні засоби	180 655	169 737	207 909	27,65	26,27	24,19
первісна вартість	290 258	297 275	355 891	44,43	40,75	41,41
Знос	109 603	127 538	147 982	16,78	17,48	17,22
Довгострокові біологічні активи	9 176	9 669	8 785	1,40	1,33	1,02
Усього за розділом I	217 591	208 110	242 184	33,30	28,53	28,18
II. Оборотні активи						
Запаси	185 473	207 966	213 305	28,39	28,51	24,82
Виробничі запаси	32 920	59 941	44 815	5,04	8,22	5,21
Незавершене виробництво	140 291	111 263	142 189	21,47	15,25	16,55
Готова продукція	12 262	36 762	26 301	1,88	5,04	3,06
Поточні біологічні активи	21 407	19 518	26 709	3,28	2,68	3,11
Векселі одержані	29 999	29 999	29 999	4,59	4,11	3,49
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, послуги	191 189	250 418	317 771	29,26	34,33	36,98
з бюджетом	3 154	3 566	9 110	0,48	0,49	1,06
Гроші та їх еквіваленти	1 894	2 124	732	0,29	0,29	0,09
Готівка	69	711	167	0,01	0,10	0,02
Рахунки в банках	1 825	1 413	565	0,28	0,19	0,07
Витрати майбутніх періодів	-	6 313	13 528	0,00	0,87	1,57
Інші оборотні активи	2 629	1 460	6 011	0,40	0,20	0,70
Усього за розділом II	435 745	521 364	617 165	66,70	71,47	71,82
Баланс	653 336	729 474	859 349	100,00	100,00	100,00

ПАСИВ	2017	2018	2019	Продовження додатку В.3		
				Частка у % до суми балансу 2017	Частка у % до суми балансу 2018	Частка у % до суми балансу 2019
I. Власний капітал						
Зареєстрований капітал	61	61	61	0,01	0,01	0,01
Додатковий капітал	11	11	11	0,00	0,00	0,00
Нерозподілений прибуток	301 607	363 930	403 559	46,16	49,89	46,96
Усього за розділом I	301 679	364 002	403 631	46,18	49,90	46,97
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення						
Цільове фінансування	-	-	4 682	-	-	0,54
Усього за розділом II	-	-	4 682	-	-	0,54
III. Поточні зобов'язання і забезпечення						
Векселі видані	64 621	46 363	-	9,89	6,36	-
Поточна кредиторська заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями	101 555	141 506	209 141	15,54	19,40	24,34
товари, роботи, послуги	150 664	130 961	191 615	23,06	17,95	22,30
розрахунками з бюджетом	982	2 753	2 815	0,15	0,38	0,33
розрахунками з страхування	542	665	616	0,08	0,09	0,07
розрахунками з оплати праці	1 971	2 393	2 479	0,30	0,33	0,29
Інші поточні зобов'язання	31 322	40 831	44 036	4,79	5,60	5,12
Усього за розділом III	351 657	365 472	451 036	53,82	50,10	52,49
Баланс	653 336	729 474	859 349	100,00	100,00	100,00

Додаток В.4

**Аудиторська оцінка фінансово-майнового стану
ТОВ «Агропрайм Холдинг»**

№ з/п	Показники	Формула розрахунку показника фінансового стану	2018 Рік	2019 рік	Орієнтовне позитивне значення показника
1	2	3	4	5	6
1. Аналіз ліквідності товариства					
1.1	Коефіцієнт покриття	Розділ II активу балансу (рядок 1195) / розділ III пасиву балансу (рядок 1695)	1,43	1,37	> 1
1.2	Коефіцієнт швидкої ліквідності	Розділ II активу балансу (р.1195 - р.1100) / розділ III пасиву балансу р.1695	0,86	0,90	
1.3	Коефіцієнт абсолютної ліквідності	Розділ II активу балансу (р.1160 + р.1165) / розділ III пасиву балансу р.1695	0,01	0,002	0,25 – 0,5
1.4	Чистий оборотний капітал (тис.грн.)	Розділ II активу балансу р.1195 – розділ III пасиву балансу р.1695	155 892	166 129	
2. Аналіз платоспроможності (фінансової стійкості) товариства					
2.1	Коефіцієнт платоспроможності (автономії)	Розділ I пасиву балансу р. 1495 / усього по пасиву балансу р. 1900	0,5	0,47	> 0,5
2.2	Коефіцієнт фінансування	Пасив балансу (р.1595 + р.1695 + р.1700 + р.1800) / розділ I пасиву балансу р.1495	1	1,13	0,5 – 1
2.3	Коефіцієнт забезпеченості власними оборотними засобами	(розділ II активу балансу р.1195 – розділ III пасиву балансу р.1695) / розділ III пасиву балансу р.1695	0,43	0,37	> 0,1

Продовження додатку В.4

2.4	Коефіцієнт маневреності власного капіталу	(розділ II активу балансу р.1195 – розділ III пасиву балансу р.1695) / розділ I пасиву балансу р.1495	0,43	0,41	> 0
3. Аналіз рентабельності товариства					
3.1	Коефіцієнт оборотності активів	форма 2 р. 2000 / ((баланс р. 1300 гр. 3 + р. 1300 гр. 4) / 2)	0,69	0,69	Збільшення
3.2	Коефіцієнт рентабельності активів	форма 2 р. 2350 або 2355 / ((баланс р. 1300 гр. 3 + р. 1300 гр. 4) / 2)	0,08	0,05	> 0 збільшення
3.3	Коефіцієнт рентабельності продукції	форма 2 (р. 2190 або р. 2195 + р. 2180 – р. 2120) / форма 2 (р. 2050 + р. 2130 + р. 2150)	0,33	0,24	> 0 збільшення
3.4	Коефіцієнт рентабельності діяльності	форма 2 р. 2350 або 2355 / форма 2 р. 2000	0,11	0,07	> 0 збільшення

Додаток В.5

Тест внутрішнього контролю

Аудиторська фірма ТОВ "Нарнія"
 Підприємство ТОВ «Агропрайм Холдинг»
 Період перевірки 16.01.2019 – 30.01.2019

№	Зміст питання	Варіанти відповіді			Примітки
		Так	Ні	Інформація відсутня	
1.	Чи існує на підприємстві служба внутрішнього контролю.	+			
2.	Кому підпорядкована ця служба: <ul style="list-style-type: none"> • головному бухгалтеру; • раді директорів; • керівництву; 	+			
3.	Хто розробляє політику внутрішнього контролю.				Головний бухгалтер
4.	Чи існує на підприємстві взаємозамінність.		+		
5.	Як часто здійснюється підвищення кваліфікації фахівців.				1 раз на рік
6.	Вкажіть вимоги до фахівців внутрішнього контролю.			+	
7.	На підприємства служба внутрішнього контролю використовує: <ul style="list-style-type: none"> • типові форми документів; • розроблені самостійно; 	+			
8.	Фінансова звітність до затвердження керівництвом перевіряється службою внутрішнього контролю.	+			
9.	Чи формуються та надаються керівництву звіти служби внутрішнього контролю.	+			
10.	Чи здійснюються перевірки системи обліку та фінансової звітності реваншною комісією.		+		

Розробив _____ (Полякова Т.В.)

Аудиторська фірма ТОВ "Нарнія"
 Підприємство ТОВ «Агропрайм Холдинг»
 ґПеріод перевірки 16.01.2019 – 30.01.2019

Анкета облікової політики виробничих запасів

№	Елемент, що перевіряється	Пункт наказу про облікову політику	Сфера застосування	Наявність порушень
1	Наявність наказу про облікову політику	1	Бухгалтерський облік	Немає
2	Склад виробничих запасів	2.1	Облік запасів	Немає
3	Одиниця обліку запасів	-	-	-
	- найменування;	2.2	Облік запасів	Немає
	- однорідна група (вид)	-	-	-
4	Придбані (отримані) або вироблені запаси зараховуються на баланс підприємства/установи за первісною вартістю.	2.4	Облік запасів	Немає
5	Визнання та первісна оцінка запасів	-	-	-
	- придбані за плату;	2.4	Облік запасів	Немає
	- виготовлені власними силами;	2.4	Облік запасів	Немає
	- внесені до статутного капіталу;	2.4	Облік запасів	Немає
	- одержані безоплатно;	2.4	Облік запасів	Немає
	- придбані у результаті обміну на подібні та неподібні запаси.	2.4	Облік запасів	Немає
6	Методи оцінки при вибутті виробничих запасів	-	-	-
	- ідентифікованої собівартості запасів;	-	-	-
	- середньозваженої собівартості;	-	-	-
	- собівартості перших за часом надходження запасів (ФІФО);	2.5	Облік запасів	Немає
	- нормативних затрат;	-	-	-
	- ціни продажу.	-	-	-
7	Метод обліку і розподілу транспортно-заготівельних витрат	-	-	-
	- шляхом прямого списання транспортно-заготівельних витрат до первісної вартості одиниці запасів, які придбані;	-	-	-
	- за середнім відсотком.	2.6	Облік запасів	Немає
8	Оцінка запасів на дату балансу	-	-	-
	- первісною вартістю;	2.7	Облік запасів	Немає
	- чистою вартістю реалізації.	-	-	-
9	Періодичність визначення середньозваженої собівартості одиниці запасів	2.8	Облік запасів	Немає
10	Призначення та умови використання запасів	2.9	Облік запасів	Немає
11	Організація зберігання і обліку	-	-	-

НУБІП України	запасів				
	- кількісно-сумовий сортовий;				
	- кількісно-сумовий безкнижковий;				
	- оперативно-бухгалтерський (сальдовий).	2,10	Облік запасів	Немає	

Виконав
Перевірив

Полякова Т.В.
Біленька А.С.

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

Оцінка компонентів властивого ризику ТОВ «Агропрайм Холдинг»

№	Вид ризику	Рівень ризику		
		високий	Помірний	Слабкий
1	2	3	4	5
1	Новий клієнт	+		
2	Галузь незнайома для аудиторської фірми			+
3	Вдійснення зовнішньоекономічної діяльності	+		
4	Галузевий чи загальний спад виробництва		+	
5	Наявність незавершеного виробництва	+		
6	Фінансові проблеми			+
7	Компетентність керівництва		+	
8	Оманливі або конкурентні ринки	+		
9	Загроза ліквідації чи реорганізації			+
10	Поточні проблеми організації		+	
11	Контроль акціонерів над діяльністю підприємства			+
12	Прийняття рішень в основному однією людиною		+	
13	Індивідуальна податкова поведінка	+		
14	Негативні висновки попередніх перевірок			+
15	Відсутність в штатному розписі посади бухгалтера з податкового обліку	+		
16	Постійне підвищення кваліфікації працівників		+	
	Загальний рівень ризику контролю*	6	5	5
	Прийнятий рівень ризику для планування суттєвості	+		

*загальний рівень ризику визначається шляхом прямого підрахунку більшості балів

Виконала (Полякова Т.В.)

Оцінка компонентів ризику контролю ТОВ «Агронрайм Холдинг»

№	Вид ризику	Рівень ризику		
		високий	Помірний	Низький
1	2	3	4	5
1	Облікова політика та основні принципи ведення бухгалтерського обліку	+		
2	Складання податкової звітності		+	
3	Якість системи бухгалтерського обліку			+
4	Рівень автоматизації			+
5	Розподіл повноважень між працівниками		+	
6	Зміни в системах, штатах, обсягах операцій			+
7	Низька кваліфікація штату службовців		+	
8	Напружений розклад роботи		+	
9	Якість менеджменту	+		
10	Спеціальні вимоги до звітних даних		+	
11	Критичні області обліку, де ризик виникнення помилок (викривлень) є найбільш високим	+		
12	Наявність інформаційних систем		+	
13	Особливості оподаткування		+	
14	Наявність відповідних засобів контролю щодо складання звітності		+	
	Загальний рівень ризику контролю*	4	7	3
	Прийнятий рівень ризику для планування суттєвості		+	

*загальний рівень ризику визначається шляхом прямого підрахунку більшості балів

Виконала

(Полякова Т.В.)

Загальна стратегія аудиторської перевірки ТОВ «Агропрайм Холдинг» обліку палива

Перевіряється суб'єкт ТОВ «Агропрайм Холдинг»

Аудитор Полякова Т.В.

Звітний період 2018 р.

Планована робота Аудит обліку палива

Період аудиту з 16.01.2019 по 30.01.2019

Кількість людино-годин 120

Запланований аудиторський ризик 5%

Бапланований поріг суттєвості 4190,24 тис.грн.

№	Перелік аудиторських процедур	Дата	Виконавець	Джерела аудиторських доказів
1.	Рішення загальних питань організації	16.01.2019р.- 16.01.2019р.	Полякова Т.В.	Статут, установчі документи, Наказ про облікову політику, Баланс (ф.1), Оборотно-сальдова відомість
2.	Аудит балансу підприємства	17.01.2019р.- 18.01.2019р.	Полякова Т.В.	НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», Оборотно сальдова відомість, зіставлені дані балансу підприємства
3.	Перевірка правильності проводок і звірка первинної документації з даними аналізу рахунку та оборотної відомості	19.01.2019р.- 22.01.2019р.	Полякова Т.В.	Оборотна-сальдова відомість, Аналіз рахунку 203 «Паливо», Акти на списання матеріалів, Накладні.
4.	Звірка даних Оборотно-сальдової відомості з Балансом та іншими формами звітності.	23.01.2019р.- 27.01.2019р.	Полякова Т.В.	Оборотна-сальдова відомість, ф.1, ф.2.
5.	Складання та надання аудиторського висновку	28.01.2019р.- 30.01.2019р.	Полякова Т.В.	Копії документів, аудиторський звіт

Склав аудитор Полякова Т.В.

Загальну стратегію перевірки було погоджено з керівництвом ТОВ «Агропрайм Холдинг».

Додаток В.10

Деталізований план аудиторської перевірки ТОВ «Агропрайм Холдинг»

Перевіряється суб'єкт ТОВ «Агропрайм Холдинг»

Аудитор Полякова Т.В.

Звітний період 2018 р.

Планована робота Аудит палива

Планові процедури	Джерела аудиторських доказів		Дата	Робочі документи аудитора
	нормативні документи	документи господарюючого суб'єкта		
1	2	3	4	5
<p>Рішення загальних питань організації</p> <ul style="list-style-type: none"> збір загальних відомостей про клієнта; (опис стану та постановки бухгалтерського обліку і внутрішнього контролю); узгодження організаційних питань; затвердження графіка проведення аудиту; проведення тестування та визначення рівня ризику. 	<p>Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», НІ(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», П(С)БО 9 «Запаси»</p>	<p>Статут, установчі документи, Наказ про облікову політику, Баланс (ф.1.), Головна книга</p>	<p>16.01.2019-18.01.2019</p>	<p>Лист-зобов'язання, договір на надання аудиторських послуг</p>
<p>Аудит балансу підприємства</p> <ul style="list-style-type: none"> перевірка наданого балансу на арифметичну точність зведення відповідності залишків у Головній книзі із даними балансу складання пробного балансу та порівняння його з наданими підприємством 		<p>Баланс, Головна книга</p>	<p>18.01.2019-20.01.2019</p>	<p>Тест на арифметичну точність балансу та тест відповідності залишків на початок звітного року залишкам на кінець минулого року; Аналіз пробного балансу.</p>

Продовження додатку В.10

1	2	3	4	5
Перевірка дотримання положень законодавства про працю - Перевірити правильність відображення вартості палива в ТОВ «Агропрайм Холдинг» - Перевірити правильність надходження і списання палива - Провести тест на відповідність інвентаризаційних описів - Провести інвентаризацію		Накладні, ТТН, Лімітно-забірні картки, книга складського обліку	20.01.2019- 24.01.2019	
Перевірка правильності проводок і звірка первинної документації з регістрами синтетичного і аналітичного обліку		Відомості, журнали-ордери	24.01.2019- 26.01.2019	
Звірка даних ОСВ, бухгалтерського балансу		Головна книга, Баланс, Примітки до річної фінансової звітності	26.01.2019- 28.01.2019	
Складання та надання аудиторського висновку		Аудиторський звіт	28.01.2019- 30.01.2019	

Перелік аудиторських доказів та джерел їх отримання

Аудиторські докази	Джерело інформації
Особливі питання, на які клієнт просив звернути увагу	Клієнт
Аналіз активів і довідок попередніх перевірок та попереднього аудиту з питань перевірки достовірності, повноти її законності обліку палива	Аудитор (на підставі актів (довідок) перевірки)
Таблиця проблемних питань	Аудитор
Програма аудиту палива	Аудитор
Тести встановлення рівня внутрішнього контролю та системи бухгалтерського обліку палива	Аудитор
Витяг із наказу про облікову політику в частині обліку палива	Клієнт
Схема розміщення складських приміщень	Клієнт, Аудитор
Перелік осіб, які мають право підпису документів на відпускання палива	Клієнт
Перелік матеріально відповідальних осіб	Клієнт
Матеріали інвентаризації, проведеної за участю аудитора	Клієнт, Аудитор
Розрахунки витрат палива у межах природного убутку	Аудитор
Пояснення персоналу щодо встановлених порушень	Персонал клієнта
Акти зустрічних перевірок розрахунків	Клієнт, Аудитор, треті особи
Копії первинних документів та реєстрів, які підтверджують ті чи інші відхилення	Клієнт, треті особи
Документи з формування та здійснення вибіркового дослідження	Аудитор
Довідка про результати перевірки правильності оцінки палива при їх надходженні та списанні	Аудитор
Аналіз договорів на поставку палива та їх виконання	Аудитор
Аналіз договорів на поставку палива та їх виконання	Аудитор
Результати зіставлення даних документів з оплати постачальникам і документів на оприбуткування палива	Аудитор
Зіставлення щомісячних залишків палива із нормативами	Аудитор

Витяг з анкети внутрішнього контролю

Аудиторська фірма ТОВ «Нарнія»

Підприємство ТОВ «Агропрайм Холдинг»

Період перевірки протягом 16.01.2019 – 30.01.2019

Тест внутрішнього контролю палива

Мета контролю:

1. Придбання, виготовлення, рух палива належним чином відображаються в обліку.
2. Записи по придбанню, виготовленню, руху палива відображаються достовірно стосовно рахунку, суми, періоду.
3. Фізичні втрати не допускаються, а якщо мають місце, то за них своєчасно дають звіти.

№	Зміст питання	Варіанти відповіді			Примітки
		Так	Ні	Інформація відсутня	
1.	Чи відповідає зберігання палива вимогам щодо належного зберігання?	+			
2.	Чи закріплене паливо, що знаходиться на складі за особою, відповідальною за його зберігання і використання?	+			
3.	Наявність договору про повну матеріальну відповідальність з працівником, який безпосередньо пов'язаний із зберіганням, продажем (відпуском), перевезенням або застосуванням у процесі виробництва переданого йому палива, якщо він обіймає посаду, передбачену спеціальним переліком.	+			
4.	Чи ведеться облік у розрізі підзвітних осіб?		+		
5.	Періодичність проведення інвентаризації: - 1 раз на рік - частіше 1-го разу на рік - рідше 1-го разу на рік	+			

Продовження додатку В.12

Н	6.	Чи відображається в обліку результат інвентаризації?	+			
	7.	Чи виявлені у звітному періоді факти крадіжки та псування палива і на яку суму?		+		
Н	8.	Чи списувалися за нормами природній убуток палива?		+		
	9.	Чи оприбутковували зайве паливо, виявлене в результаті інвентаризації та яку суму?		+		
	10.	Чи списували нетачі палива, виявлені в результаті інвентаризації та яку суму?		+		
Н	11.	Чи здійснюється звірка за відпуском палива на підставі лімітно-забірних карт з документами на витрачання?	+			
	12.	Чи проводиться контроль за фактами списань від псування палива?		+		
Н	13.	Чи проводиться контроль за точністю підрахунку первинних документів?	+			
	14.	Ціни, підрахунки в інвентаризаційних описах перевіряються третьою особою?	+			
	15.	Реєстри обліку ведуться особами, обов'язки яких не залежать від обов'язків по вибуттю, руху та зберіганню палива?		+		

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

Додаток В.13

Аудиторська фірма ТОВ "Нарнія"
 Підприємство ТОВ «Агропрайм Холдинг»
 Період перевірки 16.01.2019 – 30.01.2019

ТЕСТ КОНТРОЛЮ ІНВЕНТАРИЗАЦІЙНИХ ОПИСІВ НА ВІДПОВІДНІСТЬ

№	Елемент вибірки	Порушення (+)						
		Відсутність підписів (хоча б одного) членів інвентаризаційної комісії в робочій та підсумковій документації	Відсутність розписки матеріально відповідальної особи	Відсутність прописом загальної суми вартості запасів на кожній сторінці опису	Відсутність числа (прописом) натуральних показників	Відсутність на кожній сторінці опису запису "Ціни та підписи перевірів" та підпису матеріально відповідальної особи	Не підписані та незвірені членами комісії помилки і виправлення	Відсутність на останній сторінці інвентаризаційного опису розписки матеріально відповідальної особи
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Паливо за	+			+			
2	Паливо за		+					

Виконав

Полякова Т.В.

Перевірив

Біленька А.С.

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

ТОВ «Агропрайм Холдинг»
Ідентифікаційний код за ЄДРПОУ 1/1 2 2 3 3 4 4

Додаток В.14

ІНВЕНТАРИЗАЦІЙНИЙ ОПИС запасів

НУБІП України

«19» січня 2019 р.

На підставі розпорядчого документа від «16» січня 2019 р. № 100 виконано зняття фактичних залишків запасів, які обліковуються на субрахунку

203 «Паливо» та зберігаються на складі станом на «19» січня 2019 р.

НУБІП України

Розписка

До початку проведення інвентаризації всі видавкові та прибуткові документи на матеріальні цінності здано в бухгалтерську службу і всі матеріальні цінності, що надійшли на мою відповідальність, оприбутковано, а

ті, що вибули, списано.

НУБІП України

Матеріально відповідальна особа: завідувач складу Жук М.І.

НУБІП України

Інвентаризація: розпочата «19» січня 2019 р.,
Закінчена «19» січня 2019 р.

НУБІП України

НУБІП України

Аудиторська фірма ТОВ «Нарнія»
 Підприємство ТОВ «Агропрайм Холдинг»
 Період перевірки 16.01.2019 – 30.01.2019

**ПЕРЕЛІК ПОМИЛОК І ПОРУШЕНЬ,
 ВИЯВЛЕНИХ В ХОДІ АУДИТУ ЗАПАСІВ**

№	Первинний документ, обліковий регістр				Характер порушення
	Найменування	№	Дата	Сума	
1	2	3	4	5	6
1	Лімітно-забірна картка	54	20.10.2018	250,00	Перевищення ліміту відпуску палива
2	Книга складського	7	листопад	200,00	Несвоєчасне оприбуткування палива
3	Накладна	126	15.11.2018	300,00	Неправильно вказаний

Виконав Полякова Т.В.

Перевірив Біленька А.С.

НУБІП України

Додаток В.16

Аудиторський висновок (звіт незалежного аудитора) щодо фінансової звітності ТОВ «Агропрайм Холдинг» станом на 31.12.2018 року

Адресат: Керівництву.

Вступний параграф:

Основні відомості про емітента:
Повне найменування ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ
«АГРОПРАЙМ ХОЛДИНГ»
Код за ЄДРПОУ - 36233605

Місцезнаходження: 68600, Одеська обл., місто Ізмаїл, ВУЛИЦЯ БІЛГОРОД-ДНІСТРОВСЬКА, будинок 154

Опис аудиторської перевірки:

Аудиторська перевірка проведена у відповідності з вимогами та положеннями Закону України "Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність", інших законодавчих актів України та у відповідності з вимогами Міжнародних стандартів контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг, рік видання 2013, затверджених в якості Національних стандартів аудиту рішенням АПУ від 24.12.2014 року № 304/1 (надалі - МСА), в тому числі у відповідності із МСА № 700 "Формулювання думки та надання звіту щодо фінансової звітності", МСА № 705 "Модифікації думки у звіті незалежного аудитора", № 706 "Пояснювальні параграфи та параграфи з інших питань у звіті незалежного аудитора". Аудитором були виконані процедури згідно вимог МСА 500 "Аудиторські докази", що відповідають меті отримання достатніх і прийнятних аудиторських доказів. У процесі виконання аудиторських процедур Аудитор звертав увагу на доречність та достовірність інформації, що використовувалася ним як аудиторські докази, які необхідні Аудитору для обґрунтування аудиторської думки. У своїй роботі Аудитор використовував принцип вибіркової перевірки. Під час перевірки до уваги бралися тільки суттєві викривлення. Планування і проведення аудиту було спрямоване на одержання розумних підтверджень щодо відсутності у фінансовій звітності суттєвих помилок. Дослідження здійснювалось шляхом тестування доказів на обґрунтування сум та інформації, розкритих у фінансовій звітності, а також оцінка відповідності застосованих принципів обліку нормативним вимогам, щодо організації бухгалтерського обліку і звітності в Україні, чинним протягом періоду перевірки. Вибір процедур залежав від судження Аудитора, включаючи оцінку ризиків суттєвих викривлень фінансової звітності внаслідок шахрайства або помилки. Виконуючи оцінку цих ризиків, Аудитор розглядав заходи внутрішнього контролю, що стосуються складання та достовірного подання суб'єктом господарювання фінансової звітності, з метою розробки аудиторських процедур, які відповідають обставинам, а не з метою висловлення думки щодо ефективності внутрішнього контролю суб'єкта господарювання. Аудит включав також оцінку відповідності використаної облікової політики, прийнятність облікових оцінок, виконаних управлінським персоналом, та загального подання фінансової звітності.

Метою проведення аудиторської перевірки фінансової звітності є висловлення думки стосовно того, чи складена фінансова звітність в усіх суттєвих аспектах згідно з вимогами Міжнародних стандартів фінансової звітності. Фінансова звітність Підприємства підготовлена згідно з вимогами Міжнародних стандартів фінансової звітності. Річна фінансова звітність складена на підставі даних бухгалтерського обліку Підприємства станом на кінець останнього дня звітного року відповідно до МСФЗ.

Опис перевіреної фінансової звітності:

/Аудитор здійснив вибіркову перевірку фінансової звітності за МСФЗ ПУБЛІЧНОГО АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА АГРОКОМПАНІЯ "СВОБОДА", яка складає повний комплект фінансової звітності та включає:

- Баланс (Звіт про фінансовий стан) на 31.12.2018 року;
- Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) за 2018 рік;
- Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом) за 2018 рік;
- Звіт про власний капітал за 2018 рік;
- Примітки до річної фінансової звітності за 2018 рік.

Відповідальність управлінського персоналу за підготовку та достовірне представлення фінансових звітів.

Управлінський персонал несе відповідальність за складання і достовірне подання фінансової звітності відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності та такий внутрішній контроль, який управлінський персонал визначає потрібним для того, щоб забезпечити складання фінансової звітності, що не містить суттєвих викривлень внаслідок шахрайства або помилки, а саме:

Голова правління - ПНАТ ЛАРИСА ІВАНІВНА
Головний бухгалтер – ГАФАРОВА ОЛЕНА КОНСТЯНТИНІВНА

Відповідальність аудитора.

Відповідальністю аудитора є висловлення думки щодо цієї фінансової звітності на основі результатів проведеного аудиту. Аудитор здійснив аудит відповідно до Міжнародних стандартів аудиту. Ці стандарти вимагають від нас дотримання відповідних етичних вимог, а також планування й виконання аудиту для отримання достатньої впевненості, що фінансова звітність не містить суттєвих викривлень. Аудит передбачає виконання аудиторських процедур для отримання аудиторських доказів щодо сум та їх розкриття у фінансовій звітності. Вибір процедур залежав від судження аудитора та включав оцінку ризиків суттєвих викривлень фінансової звітності внаслідок шахрайства або помилки. Виконуючи оцінку цих ризиків, аудитор розглянув заходи внутрішнього контролю, що стосуються складання та достовірного подання суб'єктом господарювання фінансової звітності з метою розробки аудиторських процедур, які відповідають обставинам, а не з метою висловлення думки щодо ефективності внутрішнього контролю суб'єкта господарювання. Аудит включав також оцінку відповідності використання облікової політики, прийнятності облікових оцінок, зроблених управлінським персоналом, та загального подання фінансової звітності. Аудиторські докази, отримані Аудитором, є достатніми і прийнятними для формулювання підстави для висловлення модифікованої аудиторської думки.

Загальний висновок аудитора (не модифікований, позитивний)

Ми провели аудиторську перевірку фінансової звітності ТОВ "АГРОПРАЙМ ХОЛДІНГ" станом на 31.12.2018 р. Нами були виконані процедури аудиту згідно вимог МСА 500 "Аудиторські докази", що відповідають меті отримання достатніх і прийнятних аудиторських доказів. Концептуальною основою фінансової звітності є загальні вимоги стосовно подання інформації про фінансову звітність згідно з МСФЗ, які вимагають правдивого розкриття і подання інформації у відповідності з принципами безперервності, послідовності, суттєвості, порівнянності інформації, структури та змісту фінансової звітності. Аудитор вважає за можливе підтвердити, що, прийнята система бухгалтерського обліку в цілому задовольняє вимогам МСФЗ. На думку Аудитора фінансова звітність Товариства за рік, який закінчився 31.12.2018 р., подає достовірну та справедливую інформацію про фінансовий стан та його фінансові результати відповідно до МСФЗ. Фінансова звітність складена на основі дійсних облікових даних. В ході перевірки Аудитор не отримав свідомств щодо існування загрози безперервності діяльності Товариства згідно з вимогами Міжнародного стандарту аудиту 570 "Безперервність".

Висловлення думки щодо ідентифікації та оцінки аудитором ризиків суттєвого викривлення фінансової звітності внаслідок шахрайства

Під час виконання процедур оцінки ризиків і пов'язаної з ними діяльності для отримання розуміння суб'єкта господарювання та його середовища, включаючи його внутрішній контроль, як цього вимагає МСА 315 "Ідентифікація та оцінка ризиків суттєвих викривлень через розуміння суб'єкта господарювання і його середовища", аудитор виконав процедури, необхідні для отримання інформації, яка використовувалася під час ідентифікації ризиків суттєвого викривлення внаслідок шахрайства у відповідності до МСА 240 "Відповідальність аудитора, що стосується шахрайства, при аудиті фінансової звітності". Аудитором були подані запити до управлінського персоналу та інших працівників суб'єкта господарювання які, на думку аудитора, можуть мати інформацію, яка, ймовірно, може допомогти при ідентифікації ризиків суттєвого викривлення внаслідок шахрайства або помилки. Аудитором виконані аналітичні процедури, в тому числі з використанням деталізованих даних, спостереження та інші. Аудитор отримав розуміння зовнішніх чинників діяльності суб'єкта господарювання, структури його власності та корпоративного управління, структури та способу фінансування, облікової політики, цілі та стратегії і пов'язаних з ними бізнес-ризиків, оцінки та оглядів фінансових результатів. Аудитор не отримав доказів обставин, які можуть свідчити про можливість того, що фінансова звітність містить суттєве викривлення внаслідок шахрайств.

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України